Комуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 48 (5422) Субота 29 лютага 1936 г. Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ПАЛКАЕ БОЛЬШЭВІЦКАЕ ПРЫВІТАННЕ ордэнаносцам—героям соцыялістычнай жывёлагадоўлі БССР, якія вярнуліся з чырвонай сталіцы—Масквы ў свае соўгасы і калгасы

За мір, узаемадапамогу, безапаснасць

Пасля ўсебаковага абмеркавання французская палата дэпутатаў ратыфікавала ўчора значнай большасцю галасоў франка-совецкі дагавор аб узаемнай дапамозе, падпісаны ў Парыжы 2 мая 1935 года. Цяпер прадстаіць ратыфікацыя дагавору сенатам. Рашэнне палаты паказвае, што дагавор апіраецца на падтрымку шырокіх колаў французскага народа. Разам з тым, рашэнне палаты азначае правал спроб сарваць ратыфікацыю дагавору.

Не сакрэт, што правыя групоўкі французскай буржуазіі вялі напружаную кампанію супроць ратыфікацыі дагавору. Таксама не сакрэт, што ў гэтай кампаніі, побач з крайнімі рэакцыянерамі, прадстаўнікамі адкрыта фашысцкіх плыней накшталт Тэтэнжэ, прымалі актыўны ўдзел былы прэм'ер Францыі Пьер Лаваль.

Супроць правых за дагавор выступілі буйнейшыя палітычныя дзеячы Францыі. Кіруючыя колы і грамадская думка французскай рэспублікі мелі, магчыма, ўзважыць усе довады за і супроць.

Сваім галасаваннем палата дэпутатаў зрабіла ясны выбар: яна выказалася за ратыфікацыю, за ўмацаванне супрацоўніцтва з Совецкім Саюзам — магутным апорам міру паміж народамі. Рашэнне палаты — удар па рэакцыйных сілах, якія выступалі супроць. Усе шчырыя прыяцелі міру з задаваленнем сустрэнуць франка-совецкі дагавор.

Перагаворы аб заключэнні франка-совецкага дагавору аб узаемнай дапамозе пачаліся ў канцы 1933 года па ініцыятыве французскага ўрада. Перагаворы вяліся спачатку Поль Бонкурам і асабліва інцыятыўна нябожчыкам Барту, роля якога была высока адзначана.

Сам па сабе пачатак гэтых перагавораў сведчыў аб буйным зруху ў франка-совецкіх адносінах. Францыя — адна з самых магутных капіталістычных краін Еўропы. Імкненне французскіх кіруючых колаў да захавання міру заслугоўвала ўсялякай увагі. З моманту, калі ў Германіі да ўлады прышлі фашысты, пачаўшы ў найшырэйшых размерах падрыхтоўку да вайны за перадзел Еўропы, і не толькі Еўропы, Францыя, натуральна, адчула, што ёй пагражае вялікая небяспека. Дзяржаўныя дзеячы Францыі дасканала ўлічвалі, што без умацавання міру ва Усходняй Еўропе, нямысліма моцная безапаснасць і на Захадзе. Інтарэсы Францыі настойліва дыктавалі неабходнасць самага цеснага супрацоўніцтва з Совецкім Саюзам. І Францыя стала на гэты шлях.

Совецкі Саюз у поўнай меры ацаніў значэнне ініцыятывы французскай дыпламатыі. Наша краіна не мае ніякіх іншых знешнепалітычных задач, апрача адной—абароны сваіх граніц. Совецкі народ поўнасцю палагаецца на бесперапынна растучую сілу магутнай Чырвонай арміі, якая зорка і пільна ахоўвае граніцы совецкай зямлі. СССР у стане абараніць свае граніцы сам. Але наш урад выходзіць з таго, што аб'яднанне намаганняў усіх краін, якія зацікаўлены ў захаванні міру, магло-б стварыць пэўныя гарантыі супроць агрэсараў, прабуючых запаліць новы ваенны пажар.

СССР таму выказаў згоду ўключыцца ў сістэму калектыўнай безапаснасці і прыняў прапанову Францыі аб заключэнні ўсходняга рэгіянальнага пакту, а пасля няўдачы гэтага пакту, у выніку супраціўлення Германіі і Польшчы, пайшоў насустрач настойлівай просьбе Барту — уступіў у Лігу нацый і падпісаў дагаворы аб узаемадапамозе з Францыяй і і Чэхаславакіяй.

Франка-совецкі дагавор, зараз ратыфікаваны французскай палатай дэпутатаў — інструмент міру, безапаснасці і ўзаемнай дапамогі супроць агрэсараў. Мэты дагавору дакладна вызначаны ў яго ўступнай частцы, дзе гаворыцца, што Францыя і СССР натхнёны «жаданнем умацаваць мір у Еўропе і гарантаваць яго блага для сваіх краін, забяспечыўшы больш поўным чынам дакладнае прымяненне палажэнняў статуту Лігі нацый, накіраваных да падтрымання нацыянальнай безапаснасці, тэрытарыяльнай цэласнасці і палітычнай незалежнасці дзяржаў».

Працiўнікі дагавору ва Францыі і за яе межамі, у прыватнасці ў Германіі, Японіі, Польшчы і т. д. прабавалі апарочыць яго мірны абарончы характар сцвярджэннямі, што дагавор прадстаўляе сабою «ваенны саюз». Гэтыя паны, аднак, стараліся дарэмна. Франка-совецкі дагавор аб узаемадапамозе, як гэта добра разумеюць усе шчырыя прыяцелі міру, не мае нічога агульнага з ваеннымі саюзамі, якія заключаюцца паміж сабой імперыялісцкімі, у асаблівасці агрэсіўнымі краінамі. Кожная краіна, якая сапраўды зацікаўлена ў захаванні міру, можа ў любы час далучыцца да намаганняў Францыі і СССР умацаваць калектыўную безапаснасць. Дагавор не накіраван супроць якой-небудзь краіны, і яго адзінай мэтай з'яўляецца ўзаемная дапамога супроць агрэсіі і агрэсараў.

Іменна таму супроць дагавору згуртаваліся перш за ўсё агрэсіўныя імперыялістычныя краіны з фашысцкай Германіяй на чале. Характэрна, што калі Францыя і СССР прапанавалі Германіі і Польшчы далучыцца да ўсходнееўрапэйскага рэгіянальнага пакту, германскія фашысты і іх прыяцелі і саюзнікі адхілілі гэту прапанову, ссылаючыся на тое, што па іх думцы, шматбаковыя згоды не з'яўляюцца дастатковай гарантыяй міру. Германскі фашызм абвясціў, што ён — толькі за двухбаковыя згоды. Гэта, між іншым, не перашкодзіла кіраўнікам германскага фашызма пачаць самую заядлую кампанію супроць двухбаковага франка-совецкага дагавору аб узаемадапамозе. Гэта паказвае, якая каштоўнасць аргументаў фашысцкіх дыпламатаў.

Агрэсіўныя капіталістычныя краіны выступалі супроць франка-совецкага дагавору таму, што ён накірован на ўмацавання калектыўнай безапаснасці, а фашысцкая палітыка агрэсіі імкнецца якраз да адваротнага — да ізаляцыі краін, зацікаўленых у захаванні міру. Германскі фашызм імкнецца да ізаляцыі Францыі ў мэтах аслаблення яе пазіцый, ён імкнецца да таго, каб не дапусціць стварэння магутнага бар'ера супроць агрэсіі, г. зн. супроць яго ўласных захватніцкіх планаў на Захадзе і Усходзе.

Разам з германскім фашызмам супроць франка-совецкага дагавору з няменшай актыўнасцю выступалі таксама авантурысцкія элементы японскага імперыялізма. Вядома, што іх агрэсіўныя планы прадугледжваюць сумесныя дзеянні з германскім фашызмам. Усякае ўмацаванне безапаснасці ў Еўропе невыгодна ваенна-фашысцкім групоўкам Японіі, якія імкнуцца да вайны і чакаюць толькі падыходзячага для гэтага моманту. Гэтыя групоўкі актыўна спрыялі намаганням германскіх фашыстаў, накіраваным да зрыву франка-совецкага дагавору пры дапамозе безупынных правакацый на граніцах СССР і Мангольскай народнай рэспублікі. Падзеі, якія адбываюцца зараз у Японіі — адкрытае выступленне ваенна-фашысцкіх змоўшчыкаў, забойства буйнейшых дзяржаўных дзеячоў, не пажаданых авантурысцкім элементам ваеншчыны, паказваюць, з якіх колаў выходзіць кампанія, якая вялася і вядзецца ў Японіі супроць франка-совецкага супрацоўніцтва. Гэта кампанія пацярпела няўдачу.

Барацьба супроць франка-совецкага дагавору аб узаемнай дапамозе яшчэ ясней раскрыла прошукі агрэсіўных імперыялісцкіх дзяржаў, лютых ворагаў міру, якія імкнуцца да стварэння новага імперыялісцкага ваяўнічага блоку. Гэтыя агрэсіўныя краіны строяць свае разлікі на супрацоўніцтве з італьянскім фашызмам. Актывізацыя агрэсіўных фашысцкіх сіл з'яўляецца яшчэ адным напамінаннем, што ваенная небяспека прадаўжае ўзрастаць.

Цяперашняя міжнародная абстаноўка багата вялікімі патрасеннямі для народаў усяго свету. У гэтай абстаноўцы згуртаванне антыфашысцкіх сіл, супрацоўніцтва ўсіх краін, якія гатовы дзейсна змагацца супроць ваеннай небяспекі, мае выключнае значэнне для лёсаў чалавецтва. Франка-совецкі пакт з'яўляецца з гэтага пункту гледжання ўзорам рэальнага і дзейснага падыходу да пытання аб шляхах умацавання калектыўнай безапаснасці і міру.

(«Перадавы артыкул «Праўды»).

Нарком абароны маршал Совецкага Саюза К. Е. ВАРАШЫЛАЎ у часцях ЗакВА

ТІФЛІС, 27 лютага. (БЕЛТА). 26 лютага нарком абароны маршал Совецкага Саюза **К. Е. Варашылаў** наведаў рад часцей Закаўказскай ваеннай акругі. Таварыша Варашылава суправаджалі сакратар Заккрайкома ВКП(б) тав. **Берыя,** камандуючы войскамі акругі камандарм 2-га ранга тав. **Левандоўскі,** начальнік ПУОКР'а карпусны камісар тав. **Ярцэў** і інш. Народны камісар гутарыў у часцях з байцамі і камандзірамі аб вучобе і правяраў баявую падрыхтоўку часцей. У Закаўказскай аб'яднанай ваеннай школе тав. Варашылаў агледзеў падраздзяленні школы, курсанцкія інтэрнаты, сталовую. У гутарцы з курсантамі і камандаваннем школы нарком цікавіўся поспехамі баявой і палітычнай падрыхтоўкі, поспехамі культурнага і палітычнага росту курсантаў.

Затым школа была пастроена для агляду. Пасля агляду нарком выступіў з прывітальнай прамовай. Нарком павіншаваў курсантаў і начсастаў з святам 15-й гадавіны Совецкай Соцыялістычнай Грузіі.

— Вы, — сказаў нарком, — з'яўляецеся аб'яднанай школай не толькі таму, што рыхтуеце камандныя кадры для часцей розных радоў войск, але і таму, што ваша школа з'яўляецца школай, дзе абучаюцца курсанты розных нацыянальнасцей. Вы рыхтуеце камандныя кадры для грузінскіх, армянскіх і цюркскіх часцей нашай слаўнай Чырвонай арміі. І той факт, што вы жывеце дружнай, брацкай, інтэрнацыянальнай сям'ёй, дружна працуеце над падрыхтоўкай камандных кадраў, з'яўляецца зарукай таго, што ваша школа і ў далейшым будзе па-бальшэвіцку выконваць пастаўленыя перад ёй задачы, будзе пастаянна, упарта і настойліва каваць сапраўдныя бальшэвіцкія кадры камандзіраў.

Прамова наркома пакрываецца громкімі крыкамі «ўра» і воклічамі: «Няхай жыве жалезны нарком, першы маршал Совецкага Саюза тав. Варашылаў!»

«Няхай жыве наш правадыр і настаўнік вялікі **Сталін!**»

З адказнай прамовай выступіў помпаліт начальніка школы тав. Даўцян, які ад імя курсантаў, каманднага і начальніцкага састава запэўніў наркома абароны, што Закаўказская аб'яднаная школа выканае пастаўленыя перад ёй наркомам задачы.

Учора нарком абароны маршал Совецкага Саюза тав. Варашылаў наведаў грузінскі кавалерыйскі полк. Байцы і начальніцкі састаў з нецярпеннем чакалі прыезду любімага і дарагога наркома.

Вітаючы байцоў, камандзіраў і начальніцкі састаў, тав. Варашылаў павіншаваў іх са святам 15-й гадавіны Совецкай Грузіі.

У прывітальнай прамове нарком абароны адзначыў, што грузінскі кавалерыйскі полк мае вялікія поспехі ў баявой і палітычнай вучобе, і выказаў упэўненасць, што і ў далейшым кавалерысты будуць нястомна мацаваць баявую магутнасць нашай Чырвонай арміі і па-бальшэвіцку змагацца за найлепшыя паказальнікі баявой вучобы.

Агляд закончан. Нарком дае апошняе ўказанне камандаванню палка і камандаванню дывізіі і развітваецца з камандзірамі і байцамі. У гэты час да машыны падходзіць невялікая група дзяцей. Яны падносяць наркому букеты кветак і хорам просяць тав. Варашылава перадаць прывітанне настаўніку і другу тав. **Сталіну.**

Тав. Варашылаў абяцаў выканаць жаданне дзяцей.

ПОСПЕХІ ГРУЗІНСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ОПЕРЫ

ТІФЛІС, 27 лютага. (БЕЛТА). 25 лютага ў тіфліскім дзяржаўным тэатры оперы і балета адбыўся спектакль для членаў юбілейнай сесіі ЦВК Грузіі і гасцей—дэлегатаў брацкіх рэспублік. Былі паказаны другі акт оперы «Кето і Котэ», першы акт оперы «Даісі» і інш.

К пачатку спектакля ў тэатр прыбылі таварышы **Варашылаў** і **Петроўскі** разам з таварышамі **Берыя, Махарадзе, Мгалоблішвілі, Левандоўскім** і членамі ўрада Грузіі і Закаўказзя. З'яўленне ва ўрадавай ложы наркома абароны СССР маршала Совецкага Саюза, вернага саратніка вялікага **Сталіна** —тав. К. Е. Варашылава было спаткана працяжнай, доўга незмаўкаўшай авацыяй усёй глядзельнай залы. Па скончанні спектакля ўсе ўдзельнікі яго вышлі на сцэну і горача віталі любімага і дарагога госця.

Тав. Варашылаў, адзначыўшы вялікія поспехі грузінскай нацыянальнай оперы і пажаданасць паказу яе дасягненняў у Маскве, пажадаў усяму творчаму калектыву далейшых поспехаў у рабоце.

ПАМЯЦІ ВЯЛІКАГА ВУЧОНАГА АКАДЭМІКА І. П. ПАЎЛАВА

У Соўнаркоме Саюза ССР

АБ УВЕКАВЕЧАННІ ПАМЯЦІ АКАДЭМІКА ІВАНА ПЕТРОВІЧА ПАЎЛАВА

Прызнаючы выключныя заслугі перад працоўнымі СССР памёршага акадэміка І. П. Паўлава, які з'яўляўся сапраўдным класікам прыродазнаўства і сусветным вучоным, Совет Народных Камісараў Саюза ССР у мэтах увекавечання яго памяці **пастанавіў:**

1. Пабудаваць на адной з цэнтральных плошчаў у г. Ленінградзе манументальны помнік І. П. Паўлаву, даручыўшы выкананне гэтага Ленінградскаму совету.

2. Зацвердзіць прапанову Наркамата аховы здароўя РСФСР аб перайменаванні першага ленінградскага медыцынскага інстытута ў інстытут імя Паўлава.

3. Даручыць Акадэміі навук Саюза ССР апублікаваць на чатырох мовах — рускай, французскай, англійскай і нямецкай збор твораў І. П. Паўлава.

4. Захаваць мозг І. П. Паўлава ў Інстытуце мозга ў Маскве.

5. Лабараторыю і габінет І. П. Паўлава ў ВІЭМ'е, якія знаходзяцца на вуліцы акадэміка Паўлава, 12, у Ленінградзе, захаваць, як музей.

6. Жонцы І. П. Паўлава — Серафіме Васільеўне Паўлавай назначыць персанальную пенсію ў размеры 1.000 руб. у месяц.

7. Прыняць за кошт дзяржавы расходы, звязаныя з пахаваннем і ўвекавечаннем памяці акадэміка І. П. Паўлава.

***

Соўнарком Саюза ССР стварыў урадавую камісію па арганізацыі пахавання сапраўднага члена Акадэміі навук СССР—акадэміка І. П. Паўлава ў наступным складзе:

прэзідэнт Акадэміі навук Саюза ССР акад. Карпінскі А. П., першы віцэ-прэзідэнт Акадэміі навук СССР акад. Камароў В. Л., старшыня Ленінградскага совета Кадацкі І. Ф., заг. аддзелам навукі ЦК ВКП(б) Бауман К. Я., народны камісар аховы здароўя РСФСР Камінскі Г. Н., дырэктар ВІЭМ Фёдараў Л. Н., неадменны сакратар Акадэміі навук СССР акадэмік Гарбуноў Н. П., начальнік ваенна-медыцынскай акадэміі імя С. М. Кірава Кючарыянц, сапраўдны член Акадэміі навук СССР і ВІЭМ акадэмік Орбелі Л. А., сапраўдны член ВІЭМ прафесар Сперанскі Н. Д., заслужаны дзеяч навукі прафесар Плетнёў Д. Д., сапраўдны член ВІЭМ прафесар Купалаў П. С.

Камісіі прапанавана неадкладна выехаць у Ленінград. (БЕЛТА).

Жалобныя мітынгі памяці акадэміка І. П. Паўлава

МАСКВА, 28 лютага. (БЕЛТА). У Маскве, Ленінградзе, Кіеве, Харкаве, Тіфлісе і інш. буйнейшых цэнтрах краіны вестка аб смерці вялікага совецкага вучонага, геніяльнага фізіёлага акадэміка І. П Паўлава выклікала глыбокі смутак сярод працоўных. На прадпрыемствах адбываюцца жалобныя мітынгі. У рэзалюцыях рабочыя калектывы адзначаюць увесь цяжар пасцігшай Совецкі Саюз утраты. Рабочыя Кіраўскага завода (Ленінград) разам з тым выказваюць сваю непахісную ўпэўненасць у тым, што «народы Совецкага Саюза, якія перажываюць найвялікшы духоўны прагрэс, вылучаць з нетраў сваіх дзесяткі і сотні таленавіцейшых вучоных, якія запоўняць прабел у совецкай навуцы, які стварыўся ў сувязі са смерцю Івана Петровіча Паўлава».

Жалобныя сходы адбываюцца і ў навуковых установах. Асабліва ўрачысты мітынг адбыўся ва Ўсесаюзным інстытуце эксперыментальнай медыцыны. Каля 500 прафесароў і навуковых супрацоўнікаў прышлі ўшанаваць памяць геніяльнага вучонага і найвялікшага фізіёлага нашых дзён. З асабістымі ўспамінамі выступілі вучні нябожчыка акадэміка — прафесары Андрэеў, Фралоў, Анохін і Іваноў-Смаленскі.

На імя ўдавы нябожчыка Івана Петровіча паступаюць шматлікія тэлеграмы з выражэннем спачування ад розных устаноў, арганізацый і паасобных асоб.

СПАЧУВАННІ ЗАМЕЖНЫХ ДЫПЛАМАТАЎ У СУВЯЗІ СА СМЕРЦЮ АКАДЭМІКА І. П. ПАЎЛАВА

На імя народнага камісара па замежных справах тав. М. М. Літвінава ў сувязі са смерцю акадэміка І. П. Паўлава паступілі спачуванні ад японскага пасла п. Ота, нарвежскага пасланніка п. Урбі, дацкага пасланніка п. Энгель і паверанага ў справах Швецыі п. Фалленіус.

ЛЕНІНГРАД, ВАСІЛЬЕЎСКІ ВОСТРАЎ, 7 ЛІНІЯ, ДОМ № 2, СЕРАФІМЕ ВАСІЛЬЕЎНЕ ПАЎЛАВАЙ

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў БССР выказваюць Вам і Вашай сям'і сваё глыбокае спачуванне з повады смерці вялікага совецкага вучонага акадэміка Івана Петровіча Паўлава.

ЦВК і СНК БССР.

ЛЕНІНГРАД, ВАСІЛЬЕЎСКІ ВОСТРАЎ, 7-Я ЛІНІЯ, ДОМ № 2, СЕРАФІМЕ ВАСІЛЬЕЎНЕ ПАЎЛАВАЙ

Совет Народных Камісараў Украінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і Цэнтральны Камітэт комуністычнай партыі (бальшэвікоў) Украіны выказваюць Вам свой глыбокі жаль па поваду смерці Івана Петровіча — вялікага вучонага, асновапаложніка школы совецкай фізіялагічнай навукі.

П. ЛЮБЧЭНКА, С. КАСІОР, П. ПОСТЫШЭЎ.

Вялікі совецкі вучоны

Іван Петровіч Паўлаў радзіўся ў Разані 27 верасня 1849 г. Першапачатковую адукацыю атрымаў у разанскім духоўным вучылішчы і ў духоўнай семінарыі. Пад уплывам узмацніўшайся ў 60-х гадах мінулага стагоддзя цікавасці да прыродазнаўчых навук І. П. Паўлаў паступае ў 1870 г. на прыродазнаўчае аддзяленне пецярбургскага універсітэта. У 1874 г. за навуковую работу універсітэт прысуджае Івану Петровічу залатую медаль. Па сканчэнні універсітэта ў 1875 г. І. П. Паўлаў паступае на трэці курс ваенна-медыцынскай акадэміі.

У 1879 г. Іван Петровіч скончыў ваенна-медыцынскую акадэмію, а ў 1883 г. атрымаў званне доктара медыцыны. У 1884 г. назначаецца прыват-дацэнтам ваенна-медыцынскай акадэміі. У 1890 г. Іван Петровіч выбіраецца прафесарам томскага універсітэта. Міністр народнай асветы Дзелянаў, аднак, не зацвердзіў яго ў гэтай пасадзе. У тым-жа годзе Іван Петровіч выбіраецца прафесарам варшаўскага універсітэта і адначасова прафесарам ваенна-медыцынскай акадэміі па кафедры фармакалогіі. У 1891 г. ён назначаецца загадчыкам фізіялагічнага аддзялення Інстытута эксперыментальнай медыцыны, а ў наступным годзе атрымлівае кафедру фізіялогіі пры ваенна-медыцынскай акадэміі. Гэта дае яму магчымасць шырока разгарнуць свае работы па фізіялогіі. У 1897 годзе выходзіць праца І. П. Паўлава «Лекция о работе главных пищеварительных желез», якая прынесла яму сусветную вядомасць.

У пачатку 90-х гадоў шляхам выключна цікавых эксперыментаў, І. П. Паўлаў упершыню навукова даказвае сувязь паміж страўнічнымі працэсамі і псіхічнымі з'явамі чалавека. Так узнікла вучэнне аб умоўных рэфлексах, абяссмерціўшае імя геніяльнага вучонага.

Вучэнне аб умоўных рэфлексах выкладзена ім у класічнай працы «Лекции о работе больших полушарий головного мозга», якая вышла ў свет у 1927 годзе і з'яўляецца вынікам яго 25-гадовых работ у галіне фізіялогіі.

У 1904 годзе І. П. Паўлаў атрымлівае Нобелеўскую прэмію за работы ў галіне фізіялогіі стрававання. З 1907 года Іван Петровіч з'яўляўся сапраўдным членам Акадэміі Навук.

За 58 год навуковай дзейнасці І. П. Паўлаў напісаў дзесяткі навуковых прац. З'яўляючыся ганаровым і сапраўдным членам Акадэмій большасці краін свету, І. П. Паўлаў на працягу звыш 30 год з'яўляўся агульна прызнанай главой буйнейшай школы фізіёлагаў.

ДЭЛЕГАЦЫЯ НА ПАХАВАННЕ АКАДЭМІКА І. П. ПАЎЛАВА

Для ўдзелу ў пахаванні акад. **І. П. Паўлава** ўчора з Менска выехала ў Ленінград дэлегацыя Беларускай Акадэміі навук і Наркамата аховы здароўя БССР у складзе неадменнага сакратара БелАН акад. **Шчарбакова,** акад. **Гаўсмана,** нам. наркома аховы здароўя тав. **Нейштата** і дырэктара Беларускага медыцынскага інстытута праф. **Манахава.** Старшыня дэлегацыі—акад. **Шчарбакоў.**

МОЗГ АКАДЭМІКА І. П. ПАЎЛАВА ПЕРАДАН У ІНСТЫТУТ МОЗГА

ЛЕНІНГРАД, 27 лютага. (БЕЛТА). Сёння, 27 лютага, мозг акадэміка І. П. Паўлава перадан для вывучэння ў інстытут мозга.

Партком, прэзідыум і групком Беларускай акадэміі навук выказваюць глыбокі жаль з прычыны смерці выдатнага дзеяча навукі, акадэміка

ПАЎЛАВА І. П.

Пасяджэнне прэзідыума ЦВК СССР 27 лютага

Зноў залу пасяджэнняў ЦВК Саюза ССР запаўняюць знатныя людзі жывёлагадоўлі.

Спатканы дружнымі апладысментамі, Міхаіл Іванавіч Калінін адкрывае пасяджэнне прэзідыума.

Узнагароды ўручаюцца перадавікам жывёлагадоўлі Горкаўскага, Куйбышэўскага, Сталінградскага і Паўночнага краёў, Варонежскай і Курскай абласцей, БССР і Башкірскай АССР.

У выступленнях узнагароджаных гучаць гарачыя словы любві і адданасці партыі і ўраду і запэўненні ў тым, што ў соцыялістычнай жывёлагадоўлі будуць атрыманы яшчэ большыя перамогі.

Прымаючы ўзнагароду, тав. М. Ф. Каўдзерка — даярка соўгаса «Дабрынь», Беларускай ССР, абяцае, што ордэнаносцы-жывёлаводы Беларусі ў 1936 годзе атрымаюць не менш 4,5 тыс. літраў удою малака на адну карову.

— Мы, жанчыны, — гаворыць яна, — не толькі можам біцца за лепшыя ўзоры на фронце жывёлагадоўлі, але, калі трэба будзе, мы будзем біцца не адстаючы ад мужчын і на фронце за нашу соцыялістычную радзіму. Сваё выступленне яна заканчвае воклічамі: «Няхай жыве стаханаўскі рух жывёлаводаў ва ўсім Саюзе!», «Няхай жыве любімы і мудры наш правадыр тав. Сталін!».

—Дзякую дарагому правадыру тав. Сталіну, партыі і совецкай уладзе за тое, што яны далі нам калгасны лад, — гаворыць, прымаючы ўзнагароду, тав. П. І. Ламакіна — свінарка калгаса «Заря Поволжья», Куйбышэўскага края. Ад імя куйбышэўскай дэлегацыі яна запэўняе, што ў 1936 годзе яны атрымаюць не менш 5 тыс. літраў удою малака на адну карову.

З прамовамі прывітанняў і падзякі партыі і ўраду выступілі тт. К. Г. Багдан — старшыня калгаса імя Леніна, Варонежскай вобласці, І. С. Фёдараў — конюх калгаса «Большэвік», Горкаўскага края, Шчатэнаў Ахмеджан — загадчык фермы калгаса «Красноярец», Сталінградскага края, Н. Д. Баканаў — брыгадзір соўгаса «Молочное», Паўночнага края, тав. Хаптагінаў — гуртапраў калмыцкага соўгаса № 112, Г. Н. Шамігулаў — табуншчык калгаса імя Леніна, Башкірскай АССР.

На гэтым-жа пасяджэнні тав. Калінін уручае ордэны байцам, камандзірам, палітработнікам пагранічных раёнаў, узнагароджаным за выдатныя заслугі па ахове граніц соцыялістычнай радзімы, пільнасць, бязлітасную барацьбу з класавым ворагам і гераічныя ўчынкі і за дасягненні ў справе баявой і палітычнай падрыхтоўкі часцей пагранічнай аховы.

Прымаючы ўзнагароду, тав. Н. Г. Багданаў — начальнік палітаддзела ўпраўлення чырвонасцяжнай пагранічнай і ўнутранай аховы ДВК — перадае баявое прывітанне партыі і ўраду і першаму маршалу — жалезнаму наркому тав. Варашылаву ад вартавых далёкаўсходніх граніц.

Ордэны «Чырвонай звязды» і «Знак почета» ўручаюцца таксама лётчыкам-дынамаўцам—удзельнікам пералёту Кіеў—Памір—Масква—Кіеў.

Віншуючы ўзнагароджаных, тав. Калінін гаворыць кароткую прамову.

***

Прамова тав. М. І. КАЛІНІНА НА ПАСЯДЖЭННІ ПРЭЗІДЫУМА ЦВК СССР 27 ЛЮТАГА

— Сёння, — гаворыць тав. Калінін, — побач з калгаснікамі-ўдарнікамі жывёлагадоўлі мы ўручаем ордэны першай групе узнагароджаных пагранічнікаў — пагранічнікам Далёкага Ўсхода.

Работа, якая ўскладаецца на пагранічнікаў Далёкага Ўсхода, выключна трудная. І не толькі таму, што яны знаходзяцца вельмі далёка ад цэнтра, што там вельмі суровая прырода, што там скрозь і ўсюды каля граніцы няма ніякага жылля. Труднасць работы нашых далёка-ўсходніх пагранічнікаў заключаецца ў тым, што яны ахоўваюць найбольш непакойную граніцу сярод усіх граніц Совецкага Саюза. На ёй адбываецца найбольшая колькасць канфліктаў.

Гэтыя канфлікты не ёсць толькі канфлікты дэманстратыўнага характару. Я думаю, што калгаснікі Беларусі лягчэй за ўсё зразумеюць, што можна рознымі спосабамі наладжваць дэманстрацыі супроць пагранічнай аховы. Спосабаў гэтых вельмі многа. Напрыклад, да самай граніцы могуць прыблізіцца 2—3 чалавекі з такім выглядам, што яны збіраюцца яе перайсці, можна праводзіць ваеннае вучэнне на самой граніцы і т. д. Зразумела, што нашы пагранічнікі, якія стаяць ля самых граніц і безупынна падлягаюць падобнага роду раздражэнням, павінны мець моцныя нервы, выключную вытрыманасць. І трэба сказаць, што нашы пагранічнікі на Далёкім Усходзе ў гэтых адносінах стаяць на вялікай вышыні.

Але, таварышы, бываюць такія моманты, калі ад пагранічнікаў патрабуецца не толькі вытрыманасць, а непасрэдная і прамая барацьба. Гэта бывае тады, калі совецкія граніцы парушаюцца праціўнікам. І, таварышы, у цэлым радзе сутычак нашы пагранічнікі паказалі свае здольнасці з гонарам ахоўваць нашы граніцы.

— Мы не імкнемся, — гаворыць далей тав. Калінін, — да канфліктаў з іншымі дзяржавамі. Нам чужда палітыка захватаў. Бо захватвае той, хто хоча карыстацца чужым дабром. Мы ў гэтым не маем патрэбы. Мы ствараем сваё дабро самі, і ў асобе калгаснікаў-жывёлаводаў, якіх партыя і ўрад узнагароджваюць за выдатную работу, вы бачыце тых, хто стварае каштоўнасці, павялічвае багацці Совецкага Саюза. Чэсная, самаадданая праца рабочых і калгаснікаў — вось аснова нашых багаццяў. Вось чаму ў нас няма ўнутраных стымулаў і мэтэрыяльных прадпасылак да сваркі з кім-бы там ні было. Ну, а калі людзі лезуць на нас, калі людзі хочуць захваціць тое, што мы стварылі і ствараем, калі людзі хочуць скарыстаць тое, што мы нарабілі, скарыстаць тыя рэсурсы, якія намі створаны, то вы самі разумееце, што хоць мы і соцыялістычная краіна, краіна рабоча-сялянская, г. зн. самая мірная, мы можам вельмі раззлавацца і моцна ўдарыць па руках. І вось той адпор, які далі нашы пагранічнікі парушальнікам нашых граніц, — гэта ёсць адпор рабоча-сялянскіх мас усім пасягальнікам на нашу краіну.

Я і хацеў-бы, каб таварышы пагранічнікі **(у гэты час у залу ўваходзяць тт. Сталін і Молатаў. Усе прысутныя ўстаюць і наладжваюць ім бурную, доўгую авацыю)** увезлі з сабою не толькі ўражанне ад прыёму іх кіраўнікамі партыі і ўрада, але каб яны ўвезлі ўражанні таго захаплення, тых прывітанняў і самых лепшых шчырых пажаданняў, якія былі выражаны з боку ўсіх прысутных тут узнагароджаных, а праз іх з боку ўсіх рабочых і сялян Совецкага Саюза.

(Бурныя, доўга незмаўкаючыя апладысменты, крыкі «ўра», воклічы: «Няхай жыве наш любімы тав. Сталін!», «Гарачае прывітанне тав. Сталіну!», «Няхай жыве Ўсесаюзны стараста Міхаіл Іванавіч Калінін! Ура!».

***

Пасля сканчэння пасяджэння таварышы Сталін, Молатаў, Калінін, Чубар і члены прэзідыума ЦВК СССР сфатаграфаваліся з узнагароджанымі.

У Соўнаркоме СССР і ЦК ВКП(б)

Аб рабоце па навучанню непісьменных і малапісьменных

Совет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) прынялі рашэнне «Аб рабоце па навучанню непісьменных і малапісьменных».

СНК СССР і ЦК ВКП(б) адзначылі велізарныя поспехі ў барацьбе з непісьменнасцю сярод дарослага насельніцтва ў СССР: за гады першай і другой пяцігодкі — каля 40 млн. працоўных навучана грамаце.

Разам з гэтым СНК СССР і ЦК ВКП(б) указалі, што рашэнне 17 з'езда ВКП(б) аб завяршэнні ў другім пяцігоддзі не толькі поўнай ліквідацыі непісьменнасці, але і ліквідацыі малапісьменнасці сярод насельніцтва Савецкага Саюза—выконваецца нездавальняюча.

Савецкія, партыйныя і прафесіянальныя арганізацыі рада краёў, абласцей і рэспублік аслабілі кіраўніцтва работай па завяршэнню ліквідацыі непісьменнасці і па навучанню малапісьменных. Камсамольская арганізацыя, якая адыграла вялікую ролю ў справе ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці, у апошні час таксама вяла надзвычай нездавальняюча гэту важнейшую работу, не дабіваючыся поўнага навучання ўсіх непісьменных і малапісьменных падросткаў-дапрызыўнікаў, усіх дарослых нацыянальных і акраінных раёнаў, усёй рабочай і калгаснай моладзі.

СНК СССР і ЦК ВКП(б) указалі, што завяршэнне ліквідацыі непісьменнасці і арганізацыя справы навучання малапісьменных з'яўляюцца прамым абавязкам наркаматаў асветы рэспублік, аддзелаў народнай асветы, гарадскіх і сельскіх саветаў. Аднак, гэту работу органы Наркомасветы адсунулі на задні план, у выніку чаго сарваны тэрміны завяршэння ліквідацыі непісьменнасці ў радзе абласцей і рэспублік, ахоп навучаннем нацыянальных меншасцей недастатковы. У школах непісьменных і малапісьменных якасць навучання знаходзіцца на вельмі нізкім узроўні.

СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б) лічаць падобныя адносіны да справы поўнай ліквідацыі непісьменнасці і навучання малапісьменных у СССР з боку указаных арганізацый нецярпімымі і падкрэсліваюць, што выкананне задачы, пастаўленай 17 з'ездам ВКП(б)—«ператварэнне ўсяго працоўнага насельніцтва краіны ў свядомых і актыўных будаўнікоў бяскласавага соцыялістычнага грамадства» — магчыма толькі пры ўмове далейшага павышэння культурнага і палітычнага ўзроўню грамадзян СССР. Таму работа па ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці той часткі грамадзян СССР, якія не змаглі прайсці навучання ў школе, мае выключнае значэнне.

СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б) прызналі неабходным на працягу 1936 і 1937 гг. поўнасцю забяспечыць ліквідацыю непісьменнасці сярод працоўных ва ўзросце да 50 гадоў і абавязалі наркаматы асветы рэспублік навучыць у 1936 годзе 4 млн. непісьменных і 3 млн. малапісьменных.

Звыш таго, прафесіянальныя саюзы павінны навучыць 1 млн. непісьменных членаў прафсаюзаў (рабочых, падрыхтаваных з вёскі, сельскагаспадарчых, сезонных рабочых), а таксама 1 млн. дарослых членаў іх сем'яў на працягу 1936 і 1937 гг. і ў 1936 г. — 1.500 тысяч малапісьменных.

Наркаматам асветы рэспублік, прафесіянальным і камсамольскім арганізацыям прапанавана ахапіць навучаннем у 1936 годзе ўсіх падросткаў ва ўзросце ад 14 да 18 год, забяспечыўшы для гэтага разгортванне спецыяльных школ. Навучаючыся ў гэтых школах павінны атрымаць веды ў аб'ёме пачатковай школы.

Навучанне грамаце дапрызыўнікоў павінна быць закончана такім чынам, каб у 1936 годзе сярод прызыўнікоў у Чырвоную армію не было ніводнага непісьменнага і малапісьменнага.

СНК СССР і ЦК ВКП(б) абавязалі старшынь мясцовых саветаў, а таксама дырэктараў прадпрыемстваў і соўгасаў, рабочых і калгасных арганізацый забяспечыць школы непісьменных і малапісьменных памяшканнем, асвятленнем, абсталяваннем (сталамі, лаўкамі і партамі, класнымі дошкамі). Для школ дарослых могуць быць выкарыстаны патрэбныя памяшканні пачатковых школ у сельскіх мясцовасцях, Чырвоных куткоў, рабочыя клубы, хаты-чытальні, а таксама памяшканні рабочых інтэрнатаў.

СНК Саюза ССР і ЦК ВКП(б) зацвердзілі навучальны план для школ непісьменных і малапісьменных і далі дырэктыву Вучпедгізу РСФСР к 15 сакавіка 1936 года выдаць для школ непісьменных: лемантароў на рускай мове — 900 тысяч экз, кніг для чытання на рускай мове — 1 млн. экз., задачнікаў — 1 млн. экз.; для школ малапісьменных выдаць на рускай мове кніг для чытання—900 тысяч экз., падручнікаў па граматыцы — 800 тысяч экз., задачнікаў — 800 тысяч экз. і падручнікаў па геаграфіі — 800 тысяч экз.

Выдавецтвам нацыянальных рэспублік прапанавана выдаць наступныя падручнікі на родных мовах: лемантароў — 2,5 млн., кніг для чытання — 1 млн. 200 тысяч, задачнікаў — 1 млн. 200 тысяч экз., а для школ малапісьменных выдаць на родных мовах: кніг для чытання — 1 млн. 300 тысяч экз., падручнікаў па граматыцы—1 млн. 300 тысяч экз., задачнікаў — 1 млн. 300 тысяч экз. Такая-ж колькасць усіх указаных падручнікаў на рускай мове і іншых нацыянальных мовах павінна быць выдана другім выпускам у верасні 1936 года.

Гэтым-жа рашэннем дана заданне адпаведным арганізацыям—забяспечыць выданне вялікімі тыражамі папулярнай мастацкай і соцыяльна-эканамічнай літаратуры для масавага чытання.

На наркаматы асветы рэспублік ускладзена прамая адказнасць за работу па навучанню рабочых і калгасных мас. У адпаведнасці з гэтым у наркаматах асветы рэспублік ствараюцца спецыяльныя ўпраўленні па адукацыі дарослых, у краявых і абласных аддзелах народнай асветы — спецыяльныя сектары па навучанню дарослых, а ў раёнах — уводзіцца штат інспектароў па школах непісьменных і малапісьменных.

СНК СССР і ЦК ВКП(б) абавязалі соўнаркомы рэспублік, краявыя і абласныя выканкомы і камітэты ВКП(б) устанавіць штодзённы нагляд за работай наркаматаў асветы, профсаюзных і комсамольскіх арганізацый па навучанню працоўнага насельніцтва, аказваючы ім неабходную дапамогу ў гэтай рабоце.

Советы абавязаны ўстанавіць кантроль за работай аддзелаў народнай асветы, аказваючы ім штодзённую дапамогу ў арганізацыі ўсёй асветнай работы сярод дарослых, забяспечыўшы мабілізацыю савецкай грамадскасці на барацьбу за ўсеагульную пісьменнасць насельніцтва, за актыўны ўдзел у рабоце па навучанню працоўных усіх культурных сіл краіны — настаўнікаў, інжынерна-тэхнічных работнікаў, аграномаў, урачоў, студэнтаў і т. д.

Для найбольш паспяховага ажыццяўлення мерапрыемстваў па навучанню непісьменных і малапісьменных пры гарадскіх і сельскіх советах, а таксама пры райвыканкомах, ствараюцца секцыі па ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці, а таварыства «Далоў непісьменнасць» — ліквідуецца.

Аб ліквідацыі запазычанасці па заработнай плаце настаўнікам

Соўнарком Саюза ССР і ЦК ВКП(б), разгледзеўшы пытанне аб запазычанасці па заработнай плаце настаўнікам, прызналі нецярпімым становішча, калі ў радзе абласцей, краёў і аўтаномных рэспублік РСФСР, не гледзячы на своечасовы водпуск урадам неабходных сродкаў, мае месца неадназова паўтараючаяся затрымка выплаты заработнай платы настаўнікам з-за бюракратычнай непаваротлівасці адпаведных устаноў.

Асабліва выдзяляюцца ў гэтых адносінах Варонежская і Курская вобласці, Куйбышаўскі і Азова-Чорнаморскі краі, а таксама Казахская АССР.

Лічачы, што адказнасць за такую ганебную з'яву нясуць у першую чаргу наркомасветы РСФСР і мясцовыя выканкомы, абавязаныя сачыць за своечасовай выплатай зарплаты настаўнікам, а таксама наркамфіны СССР і РСФСР, якія своечасова не кантралявалі выкананне па бюджэту, — СНК СССР і ЦК ВКП(б) **пастанавілі:**

1. Абвясціць вымову наркому асветы т. Бубнову А. С. за адсутнасць кіраўніцтва і кантролю за своечасовай выплатай зарплаты настаўнікам.

2. Указаць народным камісарам фінансаў СССР і РСФСР — т. Грынько і т. Якаўлевай В. Н. на тое, што яны не забяспечылі кантролю за своечасовай выплатай заработнай платы настаўнікам, не правяраючы выканання мясцовага бюджэту.

3. Абвясціць вымову старшыні Варонежскага аблвыканкома тав. Орлову за сістэматычную затрымку і запазычанасць па зарплаце настаўнікам у вобласці.

4. Загадчыка варонежскага абласнога аддзела народнай асветы тав. Харчова, ужо меўшага вымову ад Камісіі Партыйнага Кантроля за нясвоечасовую выплату заработнай платы, з работы зняць і перавесці на пасаду загадчыка райана.

5. Прапанаваць старшыням аблвыканкомаў і крайвыканкомаў, а таксама сакратарам абкомаў і крайкомаў ВКП(б) устанавіць нагляд за своечасовай выплатай заработнай платы настаўнікам, папярэдзіўшы іх, што ў далейшым яны будуць несці найстражэйшую персанальную адказнасць за нясвоечасовую выплату і стварэнне запазычанасці па заработнай плаце настаўнікам.

Аб другім Маскоўскім мастацкім акадэмічным тэатры

Совет Народных Камісараў Саюза ССР і ЦК ВКП(б) прынялі наступнае рашэнне:

1. СНК СССР і ЦК ВКП(б) лічаць, што так званы другі МХАТ не апраўдвае свайго звання МХАТ'а і на справе з'яўляецца пасрэдным тэатрам, захаванне якога ў Маскве не выклікаецца неабходнасцю.

2. СНК СССР і ЦК ВКП(б) лічаць у сувязі з гэтым зусім правільнай прапанову маскоўскіх арганізацый аб перадачы ім памяшкання так званага другога МХАТ для Цэнтральнага дзіцячага тэатра, арганізацыя і развіццё якога маюць першаступеннае культурнае значэнне.

3. СНК СССР і ЦК ВКП(б) даручаюць Камітэту па справах мастацтваў неадкладна прыняць меры к таму, каб акторскі калектыў так званага другога МХАТ быў скарыстан без якой бы там ні было матэрыяльнай шкоды для яго, або як калектыў (адпак, без звання другі МХАТ) у адным з буйных абласных гарадоў (Свердлоўск, Горкі, Саратаў, Куйбышэў, Сталінград і т. д.), або для ўзмацнення раду тэатраў у Маскве ці Ленінградзе.

Драматург і паэтэса-калгасніца сельскагаспадарчай арцелі Навілье (Нікольскага сельсовета, Кармаsucceeded наўскага раёна, Заходняй вобласці) тав. Міхайлава Екацерына Міхайлаўна карыстаецца шырокай папулярнасцю сярод калгаснікаў. Тав. Міхайлавай 65 год. Яна стала займацца літаратурнай работай пасля ўступлення ў калгас, з 1934 года. За два гады работы Міхайлава напісала п'есы — «Перажыванне жанчыны», «Пастушок», «Батрак».

Да 1935 года Екацерына Міхайлаўна была непісьменнай і працавала з дапамогай сяброўкі-калгасніцы Лакінай Марыі.

У апошні час т. Міхайлава вучыцца чытаць, пісаць і ўжо прыступае да работы без пабочнай дапамогі. На здымку: т. Міхайлава чытае газету.

Фото КАЖУХОВА (Саюзфото).

28 лютага вярнуліся з Масквы ордэнаносцы соцыялістычнай жывёлагадоўлі БССР. На вакзале ордэнаносцаў сустракалі тт. Картукоў, Бенек і іншыя. НА ЗДЫМКУ: злева направа — загадчык сельгасаддзела ЦК КП(б)Б тав. Картукоў, Каўрыгін, ордэнаносцы Шамко, Белая Ліза, Пукшанскі, наркамзем БССР тав. Бенек і тав. Зянько.

Фото Я. САЛАВЕЙЧЫКА.

ГЕРОІ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ ВАРОЧАЮЦЦА У СВАЕ СОЎГАСЫ І КАЛГАСЫ

Учора з Масквы прыбыла ў Менск група ордэнаносцаў—перадавікоў соцыялістычнай жывёлагадоўлі ў ліку 14 чалавек.

Сярод прыбыўшых 5 ордэнаносцаў з **Копыльскага** раёна — **Стаскевіч** — загадчык фермы калгаса **«Комунар», Зянько** — свінарка таго-ж калгаса, **Сабалеўскі** — старшыня калгаса імя Молатава, **Гелін** — конюх таго-ж калгаса, **Аляшкевіч** — раённы ветэрынарны ўрач.

З **Чырвонаслабодскага раёна** — тт. **Арэф'еў** — дырэктар соўгаса **Рачкавічы і Рыгаровіч** — даярка гэтага-ж соўгаса.

З **Кіраўскага** раёна — т. **Рыняк** — старшыня калгаса **«Чырвоны баец»** і т. **Камай** — конюх гэтага-ж калгаса.

З **Дзяржынскага** раёна — тав. **Пукшанскі** — дырэктар соўгаса **імя Свердлова, Белая** — свінарка і **Шамко** — даярка гэтага-ж соўгаса.

З **Уздзенскага** раёна — т. **Самахвалаў** — старшыня калгаса **«Калінінск»** і **Аксёнчык** — свінарка гэтага-ж калгаса.

На вакзале ордэнаносцаў сустракалі—загадчык сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП(б)Б тав. **Картукоў** і нарком земляробства БССР тав. **Бенек**.

Дэлегаты поўны ўспамінамі аб незабыўных днях прабывання ў Маскве і сустрэчы з кіраўнікамі партыі і ўрада, сустрэчы з вялікім правадыром народаў — любімым **Сталіным**.

Усе наперабой расказваюць аб велізарных і незабыўных на ўсё жыццё ўражаннях, якія зрабіла на іх чырвоная сталіца — Масква.

Нарада ў Крэмлі — гэта велізарная дэманстрацыя дружбы народаў Совецкага Саюза, дэманстрацыя адданасці ўсіх народаў СССР сваёй большэвіцкай партыі, любімаму **Сталіну**, сваёй соцыялістычнай радзіме.

— Куды дзелася мая старасць, —гаворыць Соф'я Антонаўна Рыгаровіч, — даярка соўгаса Рачкавічы. Я адчуваю сябе маладой, нібы нованароджанай.

Прама з вакзала ордэнаносцы накіраваліся ў Дом урада, дзе былі прыняты старшынёй Соўнаркома БССР тав. **Галадзедам.** На прыёме ордэнаносцаў прысутнічалі тт. **Саакян, Картукоў, Бенек, Леплеўскі, Кавальчук** і **Любовіч.**

Ордэнаносцы Рыгаровіч, Аксёнчык, Зянько і Аляшкевіч падзяліліся сваімі ўражаннямі аб прабыванні ў Маскве і сустрэчы з таварышам **Сталіным.**

— Я не толькі бачыла **Сталіна,** — гаворыць 17-гадовая дзяўчына т. Зянько, — але і моцна паціснула руку любімаму правадыру. Гэтыя радасныя хвіліны застануцца ў маёй памяці на ўсё жыццё.

Ніна Гаўрылаўна Аксёнчык, свінарка калгаса Калінінск, Уздзенскага раёна, расказала аб тым, што перад ад'ездам у Маскву вышла замуж, але не паспела адсвяткаваць гэтай падзеі.

— А зараз, — кажа тав. Аксёнчык, — я вас запрашаю тав. Галадзед да мяне на вяселле.

У заключэнне гутаркі т. **Галадзед** і тав. **Бенек** віншавалі герояў жывёлагадоўлі з высокай узнагародай і пажадалі ім далейшых яшчэ большых поспехаў на іх адказных участках соцыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Учора вечарам ордэнаносцы раз'ехаліся па сваіх калгасах і соўгасах, дзе іх чакае цёплая таварыская сустрэча.

* * *

28 лютага ў Лёзну вярнуліся з Масквы ўдзельнікі ўсесаюзнай нарады **перадавікоў жывёлагадоўлі** — ордэнаносцы тт. Зянькевіч і Башкірава з племгаса Крынкі, Селязнёва і Астапенка з калгаса «Беларуская вёска».

На вакзале ордэнаносцам была наладжана ўрачыстая сустрэча. Іх сустракалі каля 1.000 чалавек — члены бюро райкома партыі і РВК, працоўныя мястэчка і калгаснікі суседніх калгасаў. На імя ордэнаносцаў паступае шмат прывітальных тэлеграм ад рабочых і калгаснікаў Лёзнаншчыны.

У гэты-ж дзень адбылося ўрачыстае пашыранае пасяджэнне райкома партыі і РВК разам з ордэнаносцамі і калгаснікамі-ўдарнікамі.

АГЛЯД ДРУКУ

Аб самастраховачных самаабавязацельствах і пазіцыі жлобінскай газеты

ЦК КП(б)Б і СНК БССР у сваёй пастанове «Аб арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў і ўзняцці сельскай гаспадаркі БССР» устанавілі нормы ўраджайнасці на 1936 год па Жлобінскаму раёну: зернавых 12,5 цэнтнераў з гектара, ільновалакна 3,4 цэнтнера і бульбы 128 цэнтнераў. Гэтыя нормы мінімальныя. Задача ўсіх раённых арганізацый, кожнага калгаса — дабіцца перавышэння гэтых норм.

Дзесяткі калгасаў Жлобінскага раёна разгарнулі сапраўдную барацьбу за высокія ўраджаі на калгасных палях, за 7—8 сталінскіх мільярдаў пудоў хлеба. Амаль у кожным нумары жлобінскай раённай газеты **«Шлях соцыялізма»** друкуюцца абавязацельствы калгасаў, калгасных брыгад аб уздыме ўраджайнасці. Калгас імя Куйбышэва абавязваецца ў 1936 годзе атрымаць ураджай у 20 цэнтнераў ячменю з гектара, 15 цэнтнераў пшаніцы, 5 цэнтнераў ільновалакна; брыгада тав. Волікава з калгаса імя Калініна ўзялася атрымаць 300 цэнтнераў бульбы з гектара, калгас імя Кірава — 14 цэнтнераў зернавых, 4 цэнтнеры валакна, 1.000 пудоў бульбы з гектара. Калгас «Рассвет» — 17 цэнтнераў пшаніцы, 18 цэнтнераў ячменю, 16 цэтнераў аўса, 4,5 цэнтнера валакна, 175 цэнтнераў бульбы, а з 25 проц. плошчы па 250 цэнтнераў бульбы з гектара. Такіх калгасаў дзесяткі.

Яны не толькі бяруць абавязацельствы. На старонках раённай газеты старшыні калгасаў, брыгадзіры расказваюць, што яны практычна робяць каб атрымаць такі ўраджай.

Зусім зразумела, што ў барацьбе за сталінскі ўраджай машынатрактарныя станцыі павінны заняць вядучае месца. Ураджай у калгасах, якія абслугоўваюць МТС, павінен быць найвышэйшым у раёне. Але, як відаць, кіраўніцтва Жлобінскай МТС крыху інакш разумее свае задачы. Уключаючыся ва ўсесаюзнае спаборніцтва машынатрактарных станцый, Жлобінская МТС узяла на сябе абавязацельствы ўзняць сярэднюю ўраджайнасць па калгасах МТС па зернавых да 80 пудоў з гектара, па бульбе да 900 пуд. з гектара, па ільновалакну да 3,3 цэнтнера з гектара. Па ільновалакну кіраўніцтва Жлобінскай МТС узяло нормы ўраджайнасці нават меншыя, чым устаноўлены для раёна пастановай ЦК і СНК.

Перадавыя трактарысты БССР разгарнулі барацьбу за выпрацоўку 1.000 гектараў на трактар. Жлобінская МТС бярэ на сябе абавязацельства давесці сярэднюю выпрацоўку на 15-сілавы трактар толькі да 500 гектараў.

А газета **«Шлях соцыялізма»** займае пазіцыю замоўчвання самастраховачных абавязацельстваў МТС, дэзарыентуючы калгасы, трактарыстаў. Аб МТС газета пісала некалькі раз — і ў сувязі з засыпкай насення канюшыны, і ў сувязі з вывазкай гаручага. 17 лютага газета змясціла вялікі матэрыял аб раённай нарадзе трактарыстаў. Лепшыя трактарысты на гэтай нарадзе абавязаліся даць 1.000—1.200 гектараў на трактар. Да гэтага заклікаў і дырэктар МТС тав. **Журок.** А газета ні ў матэрыяле аб гэтай нарадзе, ні ў матэрыяле аб раённай нарадзе старшынь калгасаў (нумар ад 11 лютага), дзе між іншым гаварылася і аб недастатковай падрыхтаванасці МТС да вясны, ні словам не абмовілася аб заніжаных нормах у абавязацельствах МТС. Гэтым самым газета дапамагае МТС дэзарыентаваць калгасы ў барацьбе за высокі ўраджай.

Аб падрыхтоўцы да сяўбы ў «Шляху соцыялізма» не мала матэрыялаў. Але большасць гэтых матэрыялаў аднабокія. Газета зводзіць барацьбу за ўраджай у асноўным да вывазкі ўгнаення. Але адным толькі ўгнаеннем справа не вырашаецца. Пытанні захавання і догляду насення, падрыхтоўкі да сяўбы радковых сеялак і іншых сельскагаспадарчых машын выпалі з-пад увагі жлобінскай газеты. І самае асноўнае, што ўпускае «Шлях соцыялізма»—гэта пытанне аб кадрах. Ні аднаго артыкула, ні адной заметкі, як рыхтуюцца ў раёне, у калгасах кадры трактарыстаў, брыгадзіраў, работнікаў на сельскагаспадарчых машынах, інспектароў па якасці і т. д., у газеце няма. Няма і паказу лепшых людзей калгасаў, вопыту іх работы. А іменна-ж кадры будуць вырашаць поспех барацьбы за высокі ўраджай. Гэтага газеце ні на адну мінуту нельга забываць.

ЗА 7—8 МІЛЬЯРДАЎ ПУДОЎ ЗЯРНА

Пасеяць адборным зярном

БЕШАНКОВІЧЫ. **(Спец. кар. «Звязды»).** Паводле даных райземаддзела, у раёне засыпана 31.573 цэнтнеры зернавых — 98,4 проц., ільнонасення 8.983,8 цэнтнераў — 84,6 проц.

З засыпанага насення яшчэ не ачышчана 1.654 цэнтнеры зернавых і 804 цэнтнеры ільносемя. Значная частка зернавых праз трыер не прапушчана, ільнонасенне не прапушчана праз ільнотрашчотку.

Асобныя кіраўнікі калгасаў сталі на шлях ашуканства і очкаўціралельства. Так, напрыклад, старшыня калгаса «Чырвоныя Раньчыцы» т. Каваленак адабраў добрае насенне і прадставіў яго ў райза, як узор засыпанага па калгасу. Пры праверцы аказалася, што 50 проц. насення зусім не ачышчана.

У радзе калгасаў наглядаецца апартуністычная благадушнасць і самасупакаенне. У калгасе «Ленінскі шлях» (старшыня Песачэнка) замест 403 цэнтнераў насення зернавых засыпана толькі 268, ільнонасення замест 60 — 43,63 цэнтнеры. Праз трыер ні адзін цэнтнер насення не прапушчан. 12 цэнтнераў ачышчанай пшаніцы аказалася на 80 проц. засмечанай.

Марудны ход ачысткі насення—рэзультат дрэннага выкарыстання зернаачышчальных машын. З 40 трыераў працуюць толькі 30 і то далёка з няпоўнай нагрузкай. Ільнотрашчотак налічваецца 8, а працуюць толькі 6.

Выключна марудна праходзіць у раёне абмен простага насення на гатунковае. У парадку міжкалгаснага абмену па раёну неабходна абмяняць 397,5 цэнтнера пшаніцы і 223 цэнтнеры ячменю. Фактычна абменена пшаніцы 132,3 цэнтнеры і ячменю — 81.

Праз Заготзярно калгасы павінны абмяняць пшаніцы 280 цэнтнераў, ячменю 1.250 цэнтнераў і аўса 790 цэнтнераў. Пакуль абменена ячменю 250 цэнтнераў і аўса 50 цэнтнераў.

А. ЗАРУБЕЖНЫ.

Клопаты палітінспектара

Палітінспектар дубровенскага раённага аддзела народнай асветы тав. **Кузняцоў** вельмі заклапочаны: як яму сабраць весткі для сакратара райкома партыі тав. Мышалава аб хатах-чытальнях, літаратурных гуртках, бібліятэках і іншых культурна-асветных установах на вёсцы. Гэтых вестак у яго ніколі не было і няма.

Але сакратар патрабуе... І **Кузняцоў** звоніць у сельсоветы.

— Гэта Мардашэвічы? Дайце трубку Нерадзенку.

— Хатнік слухае, — хрыпіць трубка.

— Колькі ў цябе арганізавана літаратурных гурткоў? Адзін, гаворыш... А яшчэ? — Два ўжо... А яшчэ? — Тры... Ну, вось і добра.

І так цэлы дзень ён па тэлефону «збірае» літаратурныя гурткі па раёну.

— Якія-ж рэзультаты? — пытаем мы ў палітінспектара.

— Ёсць рэзультаты: 21 літаратурны гурток маем у раёне. План крыху не выканалі. Трэба 50 гурткоў.

На самой-жа справе літаратурных гурткоў у раёне фактычна няма. Літаратурнымі і другімі гурткамі дагэтуль ніхто і не цікавіўся. Там, дзе літаратурны гурток і існуе, ён не працуе.

Хат-чытален на ўліку ёсць 16, але памяшканнямі забяспечаны толькі 9. Характэрна, што, па даных саюздруку, **ні для адной хаты-чытальні не выпісваецца абсалютна ніякіх газет ці журналаў.**

Што робяць загадчыкі хат-чытален — у раёне не ведаюць.

Наогул культурна-асветная работа ў раёне закінута. Сетка дамоў соцкультуры зусім невялікая — чатыры дамы. Драмгурткоў, па даных раённага аддзела асветы, налічваецца толькі 2, а музычных, харавых і інш. зусім няма. Адзіная ў Ляднянскім сельсовеце радыёўстаноўка не працуе.

А. ЛОСЬ.

ДАНЦЕ МАГЧЫМАСЦЬ ПРАЦАВАЦЬ ПА-СТАХАНАЎСКУ

(ПІСЬМО СТАХАНАЎЦАЎ)

Магілеўская мэблевая фабрыка імя Хатгурына вырасла з невялікай арцелі, якая ў 1927 годзе налічвала 20 рабочых.

План выпуску прадукцыі з кожным годам павялічваўся. І ўжо ў 1935 годзе было запраектавана выпусціць прадукцыі на 400,000 рублёў. Гэты план фабрыка выканала на 112,8 працэнта.

У сувязі з разгортваннем стаханаўскага руху калектыў фабрыкі [illegible] Белдрэўпрамтрэстам аб павелічэнні плана на 1936 год да 600 тыс. рублёў. Трэстам была запланавана лічба ў 594,6 тыс. рублёў.

Гэту лічбу можна перавыканаць у два разы. Але пры існуючых умовах нармальна працаваць нельга стаханаўцам.

Памяшканне фабрыкі не забяспечвае 50 працэнтаў патрэбнай вытворчай плошчы і не адпавядае патрабаванням санітарыі і гігіены. У гэтым пераконаны і [illegible] трэста, але і на сённяшні дзень ні трэст, ні наркамат мясцовай прамысловасці ніякіх мер не прымаюць.

ЛЯШКОЎ, БАРАЗНА, КУРДЗІОН і інш. (усяго 11 подпісаў).

НАША ЗАПЫТАННЕ «ПАЛЕСДРУКУ»

(ПІСЬМО СТУДЭНТАЎ)

Мы, група студэнтаў менскага рабфака пры Політэхнічным інстытуце, 8 лютага купілі ў менскім дзяржаўным універмагу агульныя сшыткі з маркай «Палесдрук — Гомель», якія каштавалі па 1 руб. 60 кап.

Гэтыя сшыткі аказаліся непрыгоднымі для запісаў. Папера такая прамакальная, што чарніла на ёй расплываюцца, і пасля нельга нічога прачытаць.

Няўжо [illegible] добраякаснай прадукцыі не датычыць «Палесдруку»?

ЖОРАЎ, КЛЯЦКО, КАВАЛЕНКА, БЕЛАСТОЦКІ, ЖВІРБЛЯ.

ПА МАТЭРЫЯЛАХ «ЗВЯЗДЫ»

«АГІДНАЯ СПРАВА»

Пад такім загалоўкам «Звязда» ў нумары ад 9 студзеня змясціла ліст аб зверскай расправе над калгаснікам Пракапенем Антонам у калгасе «Новае жыццё», [illegible] сельсовета, Грэскага раёна.

[illegible]

...да адказнасці кулакоў Сакалоўскіх, якія ўвесь час падбухторвалі адсталага Антона Пракапеню красці розныя рэчы ў калгаснікаў і дзяліць з імі. Кулацкая сямейка Сакалоўскіх павінна быць прыцягнута да суровай адказнасці. Яны павінны адказваць перад судом гэтак сама, як і арганізатары расправы.

Трыбуна вопыту

Правяраем выкананне рашэнняў пленума Ленінградскага гаркома партыі

Я хачу расказаць аб вельмі правільным рашэнні аднаго партыйнага сходу, 8 лютага 1936 года, па праверцы выканання рашэння пленума Ленінградскага гаркома партыі.

Яшчэ 2 студзеня 1936 года на партыйным камітэце была вынесена пастанова аб правядзенні гэтага партыйнага сходу. [illegible]

[illegible]

КАРАНТАЕР.

Сакратар партгрупы завода «Пралетарый» імя С. М. Кірава (Гомель).

НАПЯРЭДАДНІ АБМЕНУ ПАРТЫЙНЫХ ДАКУМЕНТАЎ

Не збіраліся два месяцы...

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

У спісе нізавых партарганізацый Бешанковіцкага раёна існуе партыйная група пры райспажыўсаюзе. У райкоме партыі можна атрымаць дакладную спраўку, што партгрупа райспажыўсаюза была арганізавана і аформлена два месяцы таму назад і што партарганізатарам яе з'яўляецца тав. **Компус,** ён-жа дырэктар Загот-канторы.

Мы знаёмімся з т. Компусам, просім паказаць нам пратаколы сходаў партгрупы.

— Іх няма, — адказвае партыйны арганізатар, і тут-жа ідзе кароткае і зусім вычарпальнае тлумачэнне:

— Пратаколаў сходаў няма па той простай прычыне, што за час існавання партгрупы мы яшчэ не паспелі правесці ні аднаго партыйнага схода.

З далейшай гутаркі мы даведваемся, што партыйная група райспажыўсаюза «не паспела» яшчэ правесці прапрацоўку і такіх важнейшых палітычных дакументаў, як рашэнні снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) і студзеньскага пленума ЦК КП(б)Б, і што наогул ніякая ўнутрыпартыйная работа тут не праводзіцца.

Што-ж з сябе прадстаўляюць камуністы гэтай нізавой партарганізацыі? Наколькі кожны камуніст самаадданна працуе і забяспечвае на сваім участку ажыццяўленне лініі партыі, можна ўпэўніцца хоць-бы на прыкладзе члена данай партгрупы т. Карпава — старшыні райсаюза работнікаў кааперацыі (ён-жа ўпаўнаважаны ЦСПСБ). Чым тав. Карпаў займаецца — цяжка сказаць, ва ўсякім выпадку ад важнейшай справы — разгортвання стаханаўскага руху сярод работнікаў кааперацыі гэты кіраўнік раённай прафарганізацыі стаіць у баку.

Па бешанковіцкаму райспажыўсаюзу налічваюцца вялікія растраты грошай. Асабліва вялікія растраты дапусцілі некаторыя старшыні сельпо. А камуністы не толькі не вядуць з гэтым барацьбы, але і самі не служаць прыкладам у захаванні дзяржаўнай дысцыпліны (Вайнер, Рухто).

Адсутнасць партыйнай работы, сістэматычнага кіраўніцтва кожным членам і кандыдатам партыі прывяло да таго, што члены гэтай нізавой партарганізацыі ў значнай сваёй частцы не толькі не апраўдваюць звання камуністаў, а ганьбяць яго.

Аб гэтым сведчаць справы і людзі данай партгрупы, агідная работа бешанковіцкай спажывецкай кааперацыі, факты грубейшага ігнаравання рашэнняў партыі аб рабоце совецкай кааперацыі.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

Курсы вясковых комуністаў

Для павышэння палітычнага ўзроўню вясковых комуністаў смалявіцкі РК КП(б)Б арганізаваў месячныя курсы. Курсамі ахоплен 21 чалавек. На курсах прапрацоўваюцца асноўныя этапы гісторыі ВКП(б), пастановы снежаньскага пленума ЦК ВКП(б) і студзеньскага пленума ЦК КП(б)Б. Адначасова ідзе вывучэнне беларускай мовы.

П. БУСЛОЎ.

СУЛЕЙМАН СТАЛЬСКІ

СУЛЕЙМАН СТАЛЬСКІ — старэйшы лезгінскі паэт, нарадзіўся ў 60-х гадах XIX стагоддзя ў сяле Ашага-Сталь і там жыве ўсё жыццё.

Няграматны, але, уладаючы надзвычайнай памяццю, Стальскі спявае ці дыктуе свае песні.

Сулейман Стальскі, наследуючы іранскім ашугам, многа спяваў пра каханне і аб учынках герояў, а ў паасобных гнеўных і насмешлівых вершах яшчэ да рэвалюцыі выступаў супроць цемры і беззаконня, высмейваючы іх носьбітаў — чыноўнікаў і духавенства.

Рэвалюцыю Стальскі сустрэў радасна і ўслаўляў яе ў цэлым радзе твораў. Зараз ён — адзін з актыўных калгаснікаў у сваім ауле.

Сулейман Стальскі быў удзельнікам нядаўняй нарады жывёлаводаў, узнагароджаны ордэнам Леніна.

ДЗЯЎЧАТАМ КРАІНЫ ГОР

Вас загартоўваў новы строй,
Вы быць шчаслівымі павінны,
Вы, дзеці беднасці былой —
Дзяўчаты слаўнае краіны.
Вялікі Сталін з года ў год
Вядзе народ, вядзе няспынна.
Я слаўлю ваш славуты злёт —
Дзяўчаты слаўнае краіны.
Наш друг, наш Сталін дапамог
З вачэй нам скінуць павуціну,
Вядзе да новых перамог,
Дзяўчаты слаўнае краіны.
Бацькоўскай, сталінскай рукой
Адкрыты шлях у свет-даліну.
Зазззяйце дзіўнаю красой —
Дзяўчаты слаўнае краіны.
Паток шчаслівых новых дзён
Бурліць над краем гнёзд арлiных.
Вы даўніх мар дзівосны плён —
Дзяўчаты слаўнае краіны.
Сягоння Стальскі Сулейман
Спявае песняй сакалінай
Дзяўчатам стройным, як джэйран,
Дзяўчатам сонечнай краіны.

Пераклаў Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

СТАРЫЯ НОРМЫ АПРАКІНУТЫ

ВЫНІКІ СТАХАНАЎСКІХ ДЗЁН У КАЛГАСАХ КАРМЯНШЧЫНЫ

КАРМА. **(Кар. «Звязды»).** Гадавіну сталінскага статута сельскагаспадарчай арцелі калгасы Кармяншчыны адзначылі стаханаўскімі пяцідзёнкамі, дэкадамі і арганізацыяй праверкі выканання статута.

Вельмі паказальны вынікі стаханаўскіх дзён у калгасе **імя Куйбышэва.** Раней на адлегласці звыш 2 кіламетраў у калгасе за дзень вывозілі на кані ў сярэднім па 8 вазоў гною (норма 10 вазоў). За стаханаўскі дзень вывезлі на кані ў сярэднім па 13 вазоў. Такія-ж калгаснікі, як Шлемянкоў Алесь і 50-гадовая калгасніца Шугаева вывезлі па 16 вазоў гною. На вывазцы лесу ў стаханаўскі дзень заданне выканана на 200 проц., на вывазцы і капанні торфу — на 133 проц.

Увёўшы трохразовае даенне кароў і правільны распарадак работ на ферме ў стаханаўскі дзень пры тых-жа кармах ад 26 дойных кароў надоена на 27 літраў малака больш, чым у звычайныя дні. Даярка Давыдзенка Арына павялічыла ўдой малака ад прымацаваных да яе кароў у сярэднім на 1,2 літра ад кожнай каровы.

За стаханаўскую пяцідзёнку заданне па вывазцы лесу выканана на 195 проц., па вывазцы гною з калгасных кароўнікаў і з м. Карма на 177 проц., па малацьбе канюшыны на 150 проц., па ачыстцы насення на трыеры — на 145 проц., па капанню гною — на 151 проц., па вывазцы сена з лугу — на 150 проц.

Комсамолка **Курбацкая Маруся** з калгаса **«Чырвоны колас»** у стаханаўскі дзень накапала 76 вазоў гною пры норме 20 вазоў. У калгасе **«Пабеда»** за дзень вывезена па 25—26 вазоў гною на кожнага каня пры норме 12 вазоў. Калгаснік Патапенка Захар вывез 29 вазоў. У калгасе імя Молатава вывезена на кожнага каня па 34 вазы гною. У стаханаўскія дні не было ні аднаго выпадку абмульвання або пахудання коней. Перавыкананне норм ідзе за лік ліквідацыі прастояў пры капанні, правільнай арганізацыі працы, спраўнасці вупражы і інвентару.

Пераможцам у соцыялістычным спаборніцтве выйшла першая брыгада, якая ўсе работы за стаханаўскую пяцідзёнку выканала на 172 проц.

Падагульваючы вынікі пяцідзёнкі, куйбышэўцы рашылі арганізаваць стаханаўскую дэкаду, каб сяўбу і ўсе далейшыя сельскагаспадарчыя работы правесці стаханаўскімі метадамі.

Па вопыту перадавых калгасаў (імя Куйбышэва, імя Якаўлева і імя Розы Люксембург) 11 лютага быў праведзен стаханаўскі дзень ва ўсіх калгасах раёна. Для дапамогі ў правядзенні стаханаўскага дня ў калгасы выехалі ўсе спецыялісты сельскай гаспадаркі, раённы партыйны актыў, члены бюро РК КП(б)Б і члены прэзідыума РВК.

В. ФЯСЬКО.

МАШЫНЫ КАЛГАСНАЙ ВЁСЦЫ

Толькі за адзін 1935 год калгасы **Аршанскага** раёна набылі сельскагаспадарчых машын і запасных частак да іх на суму 2.093 тыс. рублёў. На працягу года ў раён завезена 7 снопавязалак, 23 жняяркі-самаскідкі, 37 касілак, 43 малатарні, 28 прывадаў усіх марак.

Механізуюцца працэсы работы такіх працаёмкіх культур, як уборка бульбы і апрацоўка ільну. За 1935 год калгасы набылі 36 ільномялак, 103 ільнотрапалкі Гарлачова, пабудавалі 8 трапальных агрэгатаў Антонава. Закуплена 8 бульбакапалак і ўстаноўлена 20 нафтавых рухавікоў.

Цяпер калгасы раёна налічваюць 197 конных сеялак, 284 сенакасілкі, 52 снопавязалкі, 487 жняярак, 125 бульбакапалак, 1.243 конныя малатарні, 870 конных прывадаў, 1.316 сеялак і іншых машын. У першым квартале 1936 г. раённае аддзяленне Белсельгасснаба завозіць розных машын на 217 тыс. руб.

МАЛЕНЬКІ ФЕЛЬЕТОН

БАРАЦЬБА ЗА... НЕПІСЬМЕННАСЦЬ

Камандзір, які патрабуе ад чырвонаармейца, каб ён быў па форме і ахайна апранутым, і сам ніколі не дазволіць сабе быць неахайным. Акуратнасць і ахайнасць у вопратцы становіцца для яго прывычкай, адным з неабходных момантаў яго культурнасці наогул. Гузік, які матляецца на нітачцы, або адсутнасць яго на тым месцы, дзе яму быць вызначана, — гэта сорам.

Як-бы добра было, каб вось так чырванелі людзі за не на месцы пастаўленую коску, за няправільна вымаўленае слова! У першую чаргу тыя людзі, якія карыстаюцца словам, як сродкам уздзеяння на другіх людзей, на масы, — выкладчыкі, дакладчыкі, аўтары друкаванага слова.

На жаль, барацьба за культуру мовы, за культурнае карыстанне ёю ў нас яшчэ слаба вядзецца. Усялякія левакі і вульгарызатары, якія займаліся ў школе беспадстаўнымі эксперыментамі і балбаталі аб адміранні школы, нямала тут нашкодзілі. Мы яшчэ і цяпер можам сустрэць у школе настаўнікаў малапісьменных, або якія карыстаюцца мовай вельмі неахайна. Выкладчык, скажам, беларускай літаратуры, выкладае яе на рускай мове, або, яшчэ горш, карыстаецца жаргонам, у якім пяцьдзесят процантаў беларускіх слоў, трыццаць рускіх, а дваццаць калечаных. Мы часта можам пачуць даклад, які робіцца такою-ж «мовай».

У выніку дрэннага выкладання мовы ў сярэдняй школе і неахайнага карыстання ёю мы цяпер маем такую рэдкую ў прыродзе з'яву, як малапісьменны студэнт. Гэта гучыць як бяссэнсіца, як «сухая вада», гэтаму цяжка паверыць. Але не будзем падобнымі на тую даму, якая, убачыўшы ўпершыню страуса, крычала, што такой жывёліны не можа быць на свеце. Малапісьменныя студэнты ёсць. Асабліва, як сведчыць Наркомасветы. Іх шмат у педагагічных ВНУ.

Вельмі добра робіць Наркомасветы, які прымае меры да ліквідацыі гэтай малапісьменнасці, які выдаў досыць строгі загад ад 31 студзеня 1936 г., дзе намячаецца рад канкрэтных мерапрыемстваў. Але... прачытаўшы гэты загад, мы ўспомнілі стары вясковы анекдот.

Падпіўшы на адной бяседзе, дзядзькі пачалі выхваляцца сваімі жонкамі. У аднаго была прыгожая, а ў другога яшчэ прыгажэйшая. Адзін дзядзька маўчаў, маўчаў, дый кажа: «Дарэмна вы хваліцеся. Вось у мяне жонка!». Усіх гэта вельмі зацікавіла, — пачалі прасіць, каб ён паказаў, што ў яго за жонка такая. І вось паказалася нарэшце тая жонка — такая няўклюда, што кожны, хто там быў, адразу пачаў аглядаць на сабе вопратку, хаця-б не быць падобным на яе.

Ці не такім-жа спосабам работнікі Наркомасветы хочуць ліквідаваць **малапісьменнасць сярод студэнтаў?** Прачытаюць людзі загад Наркомасветы дый скажуць: «Вось як дрэнна быць малапісьменным ды неахайным. Давайце-ж не будзем такімі!»

Да чаго тут даходзіць неахайнасць, відаць з пункта чацвертага гэтага загаду, у якім гаворыцца:

«Арганізаваць для ўсіх студэнтаў **рэгулярна дзейнічаючыя** кансультацыі па пытанню барацьбы **за арфаграфічную і сінтаксічную непісьменнасць».** (Падкрэслена ўсюды мною — **К. К.).**

Значыць, барацьба за непісьменнасць! Кансультацый усё-ж не трэба, па-мойму. Вось-жа работнікі Наркомасветы і без кансультацыі добра аўладалі гэтай справай.

Каб паказаць, што прыведзены вышэй прыклад — не выпадковасць, спынімся яшчэ на некаторых. Возьмем пункт 12.

«Асабіста правяраць выпускаемыя **у** педустанове насценгазеты з боку граматнасці і стыля. а таксама заявы, якія паступаюць ад студэнтаў».

Мы тут не будзем чапаць кропкі, якая чамусьці стаіць пасля слова «стыля». Кропка гэта афіцыяльная, яна стаіць у загадзе Наркомасветы і знаходзіцца, такім чынам, пры выкананні службовых абавязкаў. (Мусіць, часова замяняе коску, якая адлучылася за сваёю патрэбаю). Мы таксама не будзем доўга спыняцца на тых літарах у гэтым прыкладзе, якія намі падкрэслены. Відавочна, што гэтыя літары трапілі не на свае месца па сваёй недысцыплінаванасці. Мы толькі спытаемся, каму-ж «асабіста» загадваецца правяраць насценгазеты? Дырэктару? Каменданту? Дворніку? Пра гэта ў гэтым пункце нічога не гаворыцца ды і ў папярэдніх ніякага намёку няма.

У пункце 11 чытаем:

«У сшытку на кожнай старонцы павінна быць **застаўлена** поле шырынёй **в** 3 см...»

Па-першае, чаму «в»? А па-другое, чым гэта поле павінна быць «застаўлена»? Сельскагаспадарчым інвентаром? Наркомасветаўскімі сталамі? Мусіць, трэба было ўжыць слова «пакінута», адпаведнае рускаму «оставлено».

Як узор стылю, якім напісан загад, можа служыць такі сказ:

«Праверыць **становішча почыркаў студэнтаў усіх курсаў і уменне пісаць мелам на дошцы».**

Робячы далейшыя раскопкі наркомасветаўскага загаду, можна было-б знайсці яшчэ нямала самародкаў чыстага «золата», але мы думаем, што і прыведзеных вышэй прыкладаў хопіць. Пра такую «дробязь», як знакі прыпынку, мы ўжо не будзем гаварыць. Дый зразумела: Наркомасветы і якая-небудзь няшчасная коска — хіба-ж яе заўважыш в такой вышыні? А калі замест коскі трапіцца пад руку клічнік, то чым гэта кепска? Адным словам, тут няма чаго выдумляць — «лопай, што даюць».

У загадзе, нарэшце, гаворыцца:

«Абявязаць дырэктароў педнавучальных устаноў **распрацаваць** данны загад на сходах студэнтаў і выкладчыкаў і **палажыць яго у аснову усей сваей работы».**

Можа лепш не трэба «распрацоўваць», таварышы з Наркомасветы? Мы вось пачалі распрацоўваць, дык самі бачыце, што выходзіць. А «палажыць» трэба, толькі не ў аснову, а куды-небудзь далей, каб яго і людзі не бачылі, — сорам. А што трэба рабіць далей, Наркомасветы напэўна і сам добра ведае, ды нам можа скажа, што ён зрабіў для ліквідацыі малапісьменнасці, у тым ліку і сваёй уласнай.

К. КРАПІВА.

Захар Сімчанка і яго брыгада

Канаўшчык - брыгадзір **Захар Сімчанка** — адзін з знатных людзей на Асінторфе. Ён дабіўся небывала высокай прадукцыйнасці працы — выканаў на канаўных работах 450 проц. дзеннай нормы (ордэнаносец Зязюлін з Шатурскіх торфараспрацовак даў 300 проц. дзеннай нормы).

Проста і па-дзелавому расказвае Захар аб «сакрэтах» сваіх поспехаў.

— Я дасканала аўладаў тэхнікай сваёй справы. Вырубка мерзляка аднімае ў большасці канаўшчыкаў не менш трох гадзін, а я раблю гэту работу за дзве гадзіны. Раней я закідваў сякеру за плячо. Хутка стамляўся, рабіў менш узмахаў. А зараз зусім іншае. Я ўзнімаю сякеру не высока, раблю больш узмахаў, даю высокую прадукцыйнасць і зусім не стамляюся. Адкос канавы адразу бяру роўны і патрэбнай глыбіні, каб не варочацца назад на пройдзенае месца. Лапата ў мяне заўсёды вострая — своечасова яе падточваю. Свой рабочы дзень я максімальна ўшчыльніў. Вось і ўсё — заканчвае тав. Сімчанка. — Нічога асаблівага тут няма, кожны можа дабіцца такіх-жа рэзультатаў.

Палова брыгады тав. Сімчанка — стаханаўцы. Сімчанка перадае ім вопыт сваёй работы. У стаханаўскую пяцідзёнку брыгада Сімчанка выканала план на 228 проц. Кіраўніцтва завода прэміравала гэту брыгаду. Брыгадзір Сімчанка атрымаў прэмію — патэфон.

Стаханаўскі рух разгарнуўся ва ўсіх цэхах торфзавода. Цэнтральная механічная майстэрня ўжо суцэльна стаханаўская. Слесары і токары **Падбялецкі, Пімога, Кісялёў, Ялугін** выконваюць норму на 300 проц. Слесар **Мінаеў** даў за дзень 700 проц. нормы. Аб вялікай выхаваўчай сіле стаханаўскага руху красамоўна гаворыць факт з электразваршчыкам **Пракопкіным.** Зусім нядаўна яго ведалі на заводзе як прагульшчыка. А зараз Пракопкін лепшы стаханавец, выконвае норму на 300, а ў асобныя дні і на 500 процантаў.

Разгортванне стаханаўскага руху забяспечыла датэрміновае заканчэнне раду работ па падрыхтоўцы да торфсезона. Рамонт трактараў для фрэзернага ўчастка закончан 31 снежня — на месяц раней тэрміну. Датэрмінова закончан і рамонт элеватарных машын на першым участку.

Ф. ФРУМКІН.

Калгас імя Сталіна, Кайкаўскага сельсовета, Менскага раёна, узмоцнена працуе над вывазкай торфу на палі. НА ЗДЫМКУ: калгаснікі на капанні торфу. Фото Я САЛАВЕЙЧЫКА.

Пісьмо сына Чан Кай-шы да маці

Ніжэй мы прыводзім пісьмо Чан Чжын-го, сына Чан Кай-шы, пасланае ім маці ў Кітай. Пісьмо гэта выклікала вялікую цікавасць у Кітаі і за граніцай.

За апошні час студэнцкі рух пратэсту супроць японскай агрэсіі набыў значныя размеры. Чан Кай-шы склікаў студэнцкую канферэнцыю, якая павінна была разваліць студэнцкі рух знутры. Зразумела, гэта канферэнцыя была мапаполіяй кучкі рэакцыйных студэнтаў, прыспешнікаў Чан Кай-шы. Сярод «дэлегатаў» гэтай канферэнцыі быў другі сын Чан Кай-шы. У сувязі з гэтым цікава параўнаць двух сыноў Чан Кай-шы: адзін комуніст, другі ярыы рэакцыянер.

Прыводзем пераклад пісьма:

«Дарагая мама!

Дзесяць год прайшло з таго часу, як вы паслалі мяне ў Маскву. Пры нашым развітанні ты пажадала мне стаць шчаслівым і багатым. Зараз тваё жаданне збылося — але не ў літаральным сэнсе слова. Твой сын стаў багаты, але не землямі, нерухомай маёмасцю або грашыма. Ён узбагаціўся веданнем жыцця людзей і аўладаў метадамі вызвалення прыгнечанага і эксплаатуемага чалавецтва. Твой сын шчаслівы тым, што ён здабыў сабе не бесклапотнае і паразітычнае існаванне, а працоўнае і свабоднае жыццё, прысвечанае барацьбе за вызваленне кітайскага народу.

У 1927 годзе ты пісала мне, каб я вярнуўся ў Кітай. Да гэтага часу гэта яшчэ не выканана. Але твой сын знайшоў дарогу да новага жыцця і ён ніколі не вернецца дамоў, каб існаваць там у якасці жалкай і палахлівай прылады ў руках нягодніка бацькі. Твой сын будзе рашуча і смела ісці наперад па шырокай дарозе кітайскай рэвалюцыі.

Што рабіць, мама, калі твой муж — Чан Кай-шы, па-варварску знішчае тысячы і дзесяткі тысяч нашых братоў, здрадзіў свайму народу, прадаў інтарэсы кітайскай нацыі? Ён — вораг цэлага народу, а, значыць, і непрымірымы вораг твайго сына. Мне сорамна перад кітайскім народам, што ў мяне такі бацька.

Зараз Чан Кай-шы прапаведуе тэорыі і маральныя законы Канфуцыя. Мама, гэта толькі новы спосаб ашукваць народ. Хіба ты не памятаеш, мама, хто сцягнуў цябе ўніз з другога паверха за валасы? Хіба не ён? Каго на каленях ты ўпрашала, каб ён не выганяў цябе з дома? Хіба не яго? Хто сваімі зняважкамі і пабоямі ўвагнаў у труну маю бабулю? Не ён? Усё гэта зрабіў чалавек, які цяпер прапаведуе маральныя правілы Канфуцыя і балбоча аб сыноўнай любві і сямейнай маралі.

Ён купіў сабе добрыя маёнткі, арганізаваў рад прадпрыемстваў і кампаній. Адкуль ён узяў на гэта грошы? Хіба ён здабыў іх не аграбленнем беднякоў? Хто гаварыў раней пра абарону інтарэсаў рабочых і сялян, пра саюз з комуністамі? Хіба не той самы чалавек, які зараз забівае рэвалюцыйных рабочых і сялян Кітая? Хто гаварыў, што Совецкі Саюз — наш друг і што мы павінны ўступіць з ім у саюз? Хіба не той-жа чалавек, які цяпер стаў адным з лідэраў антысовецкага фронта на Далёкім Усходзе? Хто браў пазыкі ў Японіі і ў іншых імперыялістычных дзяржаў, распрадаючы нашу тэрыторыю? Усе, усе гэтыя злачынствы зрабіў Чан Кай-шы, здраднік нашай радзіме, ненавісны свайму народу. І ён адважваецца прапаведваць «новае жыццё», адраджэнне старажытнай маралі.

Многім можа здацца дзіўным, як гэта сын мілітарыста стаў комуністам. Аднак, у гэтым няма нічога дзіўнага. Маё глыбокае перакананне ў праваце комунізма — рэзультат майго стараннага вывучэння і асваення рэвалюцыйнай тэорыі. Рэвалюцыйная тэорыя дапамагае мне ясна бачыць сапраўдныя прычыны ўсіх падзей і перамен.

Мама, хіба за гэтыя апошнія пяць гадоў ты не была сведкай безлічы забойстваў і арыштаў? Хіба ты не бачыла, як паміраюць ад голаду мільёны? Хіба ты не бачыла, як імперыялісты забіваюць нашых суайчыннікаў у нашай уласнай краіне? За ўсё гэта адказны Чан Кай-шы і яго зграя. Падтрымліваемы імперыялістамі, ён арганізаваў шэсць паходаў супроць кітайскіх советаў, супроць той улады, якая шчыра змагаецца за вызваленне Кітая і за яго незалежнасць. Чан Кай-шы ідзе па слядах былых царскіх генералаў Калчака, Дзенікіна і Юдзеніча, і я не сумняваюся, што ўрэшце яго напаткае той-жа лёс, што і іх.

У Кітаі ёсць толькі два лагеры: лагер рэвалюцыі і лагер контррэвалюцыі. Кожны чэсны кітаец павінен стаць на бок рэвалюцыі і бязлітасна змагацца супроць Чан Кай-шы, супроць імперыялізма, за нацыянальнае вызваленне і за Совецкі Кітай.

Рабочыя і сяляне Кітая ідуць зараз па шляху рускіх рабочых, ствараючы совецкую ўладу. Я ўжо дзесяць гадоў жыву ў Совецкім Саюзе. За гэтыя дзесяць гадоў краіна зусім змяніла свой твар, стала багатай і моцнай прамысловай краінай. Рабочыя і калгаснікі ў шмат раз палепшылі сваё жыццё і ўсё яго паляпшаюць. На заводзе, на якім я працую, працуе 40 тыс. чал. Для іх пабудаван вельмі прыгожы соцыялістычны горад, найлепшыя дамы. У мінулым годзе сярэдні заработак у нас на заводзе быў 220 руб. У гэтым годзе ён узняўся да 310 руб.

Да 1930 года я вучыўся ў розных навучальных установах Масквы. Потым я пашоў працаваць на завод, спачатку рабочым, потым тэхнікам, зараз я начальнік цэха. У маім цэху 4 тысячы рабочых. У мяне асобная кватэра і я зарабляю ў месяц 700 руб. Я пішу аб гэтым таму, што як мне перадавалі, у Кітаі ходзяць чуткі, быццам са мной у СССР дрэнна абыходзяцца. Гэта проста смешна. Ты можаш быць упэўнена, што палітыка совецкага ўрада ў адносінах да яго грамадзян нічколькі не падобна на палітыку Чан Кай-шы ў адносінах да кітайскага народу. Совецкі Саюз — самая цывілізаваная краіна ў свеце. Ён свеціць, як маяк у бурным моры, прыгнечаным усяго свету. Я рад, што я жыву тут, бо Совецкі Саюз з кожным днём становіцца ўсё мацнейшым. Ён выклікае страх у ворагаў і ворагі стараюцца ўсімі сродкамі ўзвесці паклёп на яго. Я звярачаюся да ўсіх з заклікам абараняць краіну соцыялізма, змагацца за незалежнасць Кітая і за ўстанаўленне ў Кітаі ўлады Советаў.

Мама, я вельмі жадаю бачыць цябе. Я хацеў-бы бачыць цябе ў бліжэйшы-ж час. Але, на вялікі жаль, я не магу яшчэ сустрэцца з табою ў Кітаі. Калі-б ты магла выехаць куды-небудзь у іншую краіну, я гатоў выехаць туды, каб сустрэцца з табою. Жадаю табе ўсяго добрага.

Твой сын Чжын-го».

ЯН Ю-ЧЭН.

(«Л.П.»).

ДА ПАДЗЕЙ У ЯПОНІІ

ПЕРАГАВОРЫ З ПУТЧЫСТАМІ

НЬЮ-ЁРК, 28 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляе «Асашыэйтэд прэс» з Токіо, тысяча путчыстаў па-ранейшаму ўтрымлівае ўрадавыя будынкі супроць 4 тыс. лаяльных войск. Як паведамляе «Дамей цусін», афіцэры, прадстаўляючыя ўрад, пачалі новыя перагаворы з путчыстамі ў рэзідэнцыі прэм'ера — штаб-кватэры путчыстаў. Дамінуючае становішча займаюць у сучасны момант прынцы і афіцэры арміі. Як перадаюць, путчысты патрабуюць назначэння прэм'ерам Аракі. Гото прадаўжае намінальна ўзначальваць урад.

Амерыканскае пасольства дало параду амерыканцам не выходзіць на вуліцу, пакуль становішча не ўрэгулюецца.

Як паведамляе «Нью-Ёрк таймс» з Шанхая, японскія ўлады прымаюць узмоцненыя меры, каб папярэдзіць фінансавую паніку ў Токіо. Урад адпускае на гэта грандыёзныя сумы. Японскі банк у апошнія два дні прадаставіў пазыкі прыватным банкам у сярэднім у дзень на 260 млн. іен больш, чым звычайна.

НАПРУЖАНАСЦЬ У ТОКІО

НЬЮ-ЁРК, 28 лютага. (БЕЛТА). «Нью-Ёрк таймс» паведамляе: «Найвялікшая напружанасць пануе ў Токіо. Путчысты адмаўляюцца капітуляваць. Яны займаюць незакончаны пабудовай будынак парламента, акружаны буйнай сілай рэгулярнай арміі. Запасы харчовых прадуктаў у путчыстаў вычарпаны сёння раніцой, у сувязі з чым яны зрабілі некалькі налётаў на бліжэйшыя рэстараны. Акружаючы іх войскі ўстрымаліся ад стральбы. Думаюць, што лік путчыстаў дасягае каля 1.500.

Газета «Лос-Анджэлос дэйлі н'юс» паведамляе, што першая эскадра, прыбыўшы ў Токіо, высадзіла морскую пяхоту і спыніла ўсякі рух у раёне парка Хібія (Токіо), дзе размешчаны морскае міністэрства і міністэрства юстыцыі.

ЭКСТРАНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ СОВЕТА МІНІСТРАЎ

ТОКІО, 28 лютага. (БЕЛТА). Сёння раніцою ў палацы адбылося экстранае пасяджэнне совета міністраў пры ўдзеле ўсіх міністраў, у тым ліку ваеннага міністра Кавасіма. Абмяркоўваліся меры, неабходныя ў сувязі са становішчам у сталіцы.

Меры ўрадавых войск па падтрыманню парадку ўвесь час пашыраюцца.

ЗАЯВА ПРАДСТАЎНІКА МІНІСТЭРСТВА ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ЯПОНІІ

ТОКІО, 28 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляе «Дамей цусін», прадстаўнік міністэрства замежных спраў Японіі заявіў сёння, што «ў знешняй палітыцы Японіі не будзе ніякіх перамен і абвергнуў паведамленні замежнага друку, што палітыка Японіі ў адносінах да СССР і Кітая будзе больш рашучай з прычыны цяперашняга інцыдэнта, указаўшы, што інцыдэнт узнік у сувязі з чыста ўнутраным пытаннем і не звязан са знешняй палітыкай Японіі».

Прадстаўнік міністэрства замежных спраў, паводле слоў агенцтва, заявіў таксама, што «чуткі, якія гавораць, што інцыдэнт выклікан нібыта слабай знешняй палітыкай урада, не маюць ніякай падставы».

НЬЮ-ЁРК, 28 лютага. (БЕЛТА). У сувязі з заявою прадстаўніка міністэрства замежных спраў Японіі, што знешняя палітыка Японіі астаецца нязменнай, такійскі карэспандэнт «Асашыэйтэд прэс» паведамляе: «Некаторыя прадстаўнікі ўрадавых улад сумняваюцца ў каштоўнасці гэтай заявы і ўказваюць, што характар будучага ўрада не можа быць прадсказан».

СПАЧУВАННЕ СОВЕЦКАГА ЎРАДА

27 лютага загадчык пратакольнага аддзела Народнага камісарыята па замежных справах В. Н. Баркоў наведаў японскага пасла пана Ота і па даручэнню совецкага ўрада выказаў яму спачуванне по поваду забойства прэм'ер міністра пана Окада і іншых членаў японскага ўрада. (БЕЛТА).

НОВЫЯ АБВАЛЫ НА ВУГОЛЬНЫХ ШАХТАХ ЯПОНСКАЙ КАНЦЭСІІ НА САХАЛІНЕ

Александраўск-на-Сахаліне, 26 лютага. (БЕЛТА). Становішча на шахтах вугольнай канцэсіі на Сахаліне астаецца без змен. Канцэсіянерам не прынята ніякіх мер да прывядзення шахт у безапаснае для работы становішча. Людскія хадкі астаюцца ў ранейшым становішчы, ачышчальныя работы на шахтах не праведзены. На шахце № 3, у сувязі з ціскам верхняга поля, 11, 14, 17 і 18 лютага адбыліся новыя абвалы.

Асабліва пагражаючым астаецца становішча на шахце № 3 паміж першым і чацвертым штрэкамі, дзе ў рэзультаце абвалаў астаўся толькі адзін выхад.

Пасля абвалаў 17 і 18 лютага частка рабочых, працаваўшых у асабліва пагражаемых пунктах шахты № 3, была па трэбаванню мясцовых улад знята з работы і складзен пратакол аб парушэннях, дапускаемых канцэсіянерам.

КОНКУРС ПА ЗБІРАННЮ ФАЛЬКЛОРА

Фальклорная камісія пры прэзідыуме Беларускай акадэміі навук абвясціла з 1 красавіка да 1 лістапада 1936 года конкурс зборшчыкаў вуснай народнай творчасці БССР. На конкурс прымаюцца ўсе віды фальклора: песні, казкі, расказы, частушкі, прыказкі, пагаворкі, загадкі і т. д. У конкурсе могуць прыняць удзел асобныя зборшчыкі і калектывы. Устаноўлены 34 грашовых прэміі. Прэміраваныя ўдзельнікі конкурса будуць залічаны пастаяннымі карэспандэнтамі фальклорнай камісіі БелАН.

УНІВЕРСІТЭТ ВЫХОДНАГА ДНЯ ДЛЯ СТАХАНАЎЦАЎ

1 сакавіка ў Цэнтральным доме тэхнікі ў Менску адкрываецца універсітэт выходнага дня для стаханаўцаў. Рэктарам універсітэта назначан загадчык прамыслова-транспартнага аддзела ЦК КП(б)Б тав. **Готфрыд.** Створана ўтульная абстаноўка для плённай вучобы стаханаўцаў. Пакоі, дзе будуць адбывацца заняткі, выклеены прыгожымі, рэльефнымі шпалерамі, расстаўлена дарагая стыльная мэбля. Ва універсітэце будуць займацца 500 лепшых стаханаўцаў Менска. (БЕЛТА).

ПРЫЁМ ЗАКАЗАЎ НА ТАВАРЫ Ў КАЛГАСЕ

КАРМА, 28 лютага. (**Кар. «Звязды»**). Гэтымі днямі кармянскі раймаг арганізаваў у калгасе імя Куйбышава прыём заказаў на промтавары. Лепшы ўдарнік калгаса Трафім Макеевіч Хомчанка, які ўжо раней набыў праз магазін каля 70 метраў рознай матэрыі на бялізну і сукенкі для дачок, заказаў зімовае мужчынскае паліто, двое суконных штаноў «галіфе», дзве пары хромавых бацінак, гардзіны на вокны і інш. Калгасніца Макрыда Бісюкова заказала суконнае зімовае паліто з коцікавым каўняром, гардзіны і інш. Многія з калгаснікаў заказалі суконныя адрэзы на касцюмы, шэрсць, шоўк на сукенкі і т. д. Праз тры дні раймаг выканаў заказы калгаснікаў і ўсе тавары былі дастаўлены заказчыкам на дом.

За апошнія паўтара месяца ў кармянскім раймагу калгаснікі купілі больш чым на 10 тысяч рублёў абутку, на 6.856 руб. гатовага адзення, на 25.262 руб. сукна і шоўку і т. д.

В. ФЕСЬКО.

Газетныя радкі

ГУКАВОЕ КІНО Ў ДРЫБІНЕ

У Дрыбінскім раённым доме соцкультуры абсталёўваецца гукавое кіно. Яно пачне працаваць з 1 сакавіка. (**«Большэвік Дрыбіншчыны»**).

БУДАЎНІЦТВА БІСКВІТНАЙ ФАБРЫКІ Ў МАГІЛЕВЕ

На Лупалаве ў Магілеве ідзе падвозка будаўнічых матэрыялаў для новабудуемай бісквітнай фабрыкі. Будаўніцтва пачнецца ў красавіку. Фабрыка будзе выпускаць у суткі 6 тон прадукцыі. (**«Комунар Магілеўшчыны»**).

На ўсесаюзным конкурсе сельскіх бібліятэк Люба Ганкурава (калгас імя Касарава, Жлобінскага раёна) за ўзорную пастаноўку работы ў бібліятэцы калгаса прэміравана імянным гадзіннікам і граматай. НА ЗДЫМКУ: камсамолка Люба Ганкурава выдае кнігу калгасніку Зміцеру Казлову. Фота Белдзяржфотахронікі.

Напярэдадні міжнароднага жаночага дня

Да міжнароднага камуністычнага жаночага дня — 8 сакавіка — [illegible]

На мінскай [illegible] фабрыцы імя Крупскай [illegible] 2 сакавіка [illegible]

УРАЧЫСТЫЯ ВЕЧАРЫ Ў СОЎГАСАХ І КАЛГАСАХ

У соўгасах і калгасах БССР [illegible] падрыхтоўка да міжнароднага камуністычнага жаночага дня — 8 сакавіка. [illegible]

АБЯЗБОЛЬВАННЕ РОДАЎ У СЕЛЬСКАЙ БАЛЬНІЦЫ

Урач Лошніцкай больніцы (Барысаўскі раён) А. Б. Старажыліц правёў абязбольванне родаў у калгасніцы О. Ф. Мельнік з калгаса «Новы шлях», Крупскага раёна. Абязбольванне родаў было зроблена таксама калгасніцы О. Е. Мельчік з калгаса «Другая пяцігодка», Барысаўскага раёна. Роды ў абодвух выпадках адбываліся без усякага болю. Рожаніцы і новароджаныя адчуваюць сябе добра.

К. САЎЧАНКА,
Л. САВІНСКАЯ,
КАЗЛОЎСКАЯ.

НА БУДАЎНІЦТВЕ ПАЛАЦА ПІЯНЕРАЎ І АКЦЯБРАТ

КАШТОЎНЫ ПАДАРУНАК КАЛГАСНІКА АРЛОВА

[illegible]

НЕЧАКАНАЯ ЗДАБЫЧА ПАЛЯЎНІЧАГА

ГОМЕЛЬ, 28 лютага. (БЕЛТА). [illegible]

Коратка

(Ад карэспандэнтаў «Звязды» і БЕЛТА).

[illegible]

* Філіялы Беларускага Дзяржаўнага Інстытута па пераліванню крыві арганізаваны ў 17 раёнах рэспублікі.

* Тэатр юнага гледача выехаў 25 лютага на гастролі ў Мазыр.

СУД

СПРАВА ЗАБОЙЦАЎ ТЭЛЕФАНІСТКІ ПАНЬКОВАЙ

Мікіта Кізілёў — стары бандыт. [illegible]

НАДВОРЕ Ў САКАВІКУ

Паводле данных інстытута доўгатэрміновых прагнозаў галоўнай геафізічнай абсерваторыі СССР, на БССР у сакавіку чакаецца наступнае надвор'е. [illegible]

З 29 сакавіка па 2 красавіка — хмурна, з ападкамі, вятры да свежых і моцных, тэмпература ад мінус 4 градусаў да 0 градусаў.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

1 сакавіка, у 7 гадзін вечара, у памяшканні Цэнтральнага дома тэхнікі (Комсамольская, 25)

АДБУДЗЕЦЦА

АДКРЫЦЦЁ СТАХАНАЎСКАГА УНІВЕРСІТЭТА,

ЯКІ АРГАНІЗУЕЦЦА ПРОМАДДЗЕЛАМ ЦК КП(б)Б, КУЛЬТПРОПАМ ГК КП(б)Б і НАРКАММЯСЦПРОМАМ.

Уваход па запрашальных білетах. Стаханаўцы, прынятыя ва універсітэт, атрымліваюць білеты ў фабкомах.

Рэктарат універсітэта.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1 — 29 лютага ПЛАТОН КРЭЧЭТ. Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра.

Кіно «СПАРТАК» — Вялікі мастацкі фільм ЦІХІ ДОН

Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка“ — Гукавы мастацка-прыгодніцкі фільм ДЖУЛЬБАРС

Гукавы кінотэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ“ — 1) Гукавы мастацкі фантастычны фільм »КОСМИЧЕСКИЙ РЕЙС«. 2) Гукавы мультыплікацыйны фільм „КВАРТЭТ“

Гукавы кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ» — Ад 28 лютага на экране гукавы замежны фільм вытворчасці „Фільм Сонор Тобіс“ ПАД ДАХАМІ ПАРЫЖА. Рэжысер—Рэнэ Клэр. У праграме кінохроніка.

НУМАРЫ ТЭЛЕФОНАЎ РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

1. Габінет адказнага рэдактара — 21-352
2. Нам. адказнага рэдактара — 25-188
3. Сакратарыят — 20-830
4. Прамысловы аддзел — 21-356
5. Аддзелы: мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189
6. Аддзел партыйнага будаўніцтва — 21-353
7. Сельскагаспадарчы аддзел — 21-846
8. Аддзел асветы, літаратуры і мастацтва — 23-955
9. Аддзел агляду друку — 22-412
10. Аддзел пісем рабочых і калгаснікаў — 21-399
11. Спецаддзел — 23-966
12. Аддзел аб'яў — 21-845
13. Бухгалтэрыя — 21-845
14. Заг. выдавецтва — 21-358
15. Машыннае бюро, прыём інфармацыі — 21-351
16. Масава-тыражны аддзел — 21-360

ДА УВАГІ ПАКУПНІКОЎ!

МЕНСКІЯ МАГАЗІНЫ МЕНПРАМГАНДЛЯ

МАЮЦЬ ЗАЎСЁДЫ Ў ПРОДАЖЫ Ў РОЗНАСТАЙНЫМ АСАРТЫМЕНЦЕ НАСТУПНЫЯ ТАВАРЫ:

розную ГАЛАНТАРЭЮ, ТРЫКАТАЖ, ПАРФУМЕРЫЮ, ТУАЛЕТНАЕ МЫЛА, МЫЛА ГАСПАДАРЧАЕ, ШПАЛЕРЫ, ЛАКАФАРБЫ, БУДМАТЭРЫЯЛЫ, ПАСУДУ, ГАСПАДАРЧЫЯ ТАВАРЫ, ДЗІЦЯЧЫЯ ЦАЦКІ, розны ДЗІЦЯЧЫ асартымент тавараў, ФУТРЫ І ФУТРОВАЕ ГАТОВАЕ АДЗЕННЕ, ДАМСКІЯ, МУЖЧЫНСКІЯ І ДЗІЦЯЧЫЯ ГАЛАЎНЫЯ ЎБОРЫ.

ГЭТЫЯ ТАВАРЫ ЗАЎСЁДЫ ЗНОЙДЗЕЦЕ Ў НАСТУПНЫХ НАШЫХ МАГАЗІНАХ:

Дзіцячы ўнівермаг **магазін № 1**—Ленінская, 1/9, тэл. 25-774.
Галантарэйна - трыкатажны **магазін № 2**—Ленінская, 10.
Універмаг № 3, Ленінская 9/2, тэл. 22-421.
Універмаг № 17, Ленінская вул., тэл. 21-627.
Галантарэйна - трыкатажны і парфумерны **магазін № 30,** Совецкая, 83, тэл. 20-764.
Галантарэйна - трыкатажны і парфумерны **магазін № 37,** Ленінская, 17.
Галантарэйна - трыкатажны і парфумерны магазін № 38, Ленінская, 14.
Галантарэйна - трыкатажны і парфумерны магазін № 44, Ленінская, 22.
Футровы **магазін № 7,** Ленінская, 12.
Футровы **магазін № 18,** Ленінская, 1, тэл. 22-068.
Магазіны галаўных убораў № 31, Совецкая, 53.
Магазін галаўных убораў № 39, Ленінская, 9/2.
Спецыялізаваны **парфумерны магазін № 23,** Совецкая, 62.
Пасудна-гаспадарчы, лакафарбавы **магазін № 15,** рог вул. Дз. Беднага і пл. Волі, тэл. 25-850.
Пасудна-гаспадарчы магазін № 19, Комсамольская, 3.
Лака-фарбавы, шпалерны і пасудны **магазін № 41,** Ніжні рынак, 47.
Магазін **№ 16** Будматэрыялаў, пл. Волі, тэл. 25-155.
Шорны **магазін № 25**—Чэрвеньскі рынак.
Шорны **магазін № 47**—Конскі рынак.
Шорны **магазін**—Крыты рынак.

Магазіны гандлююць з 10 гадзін раніцы да 7 гадзін веч.

УЗОРНАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ, ТАВАР ПА ЖАДАННЮ ПАКУПНІКОЎ ДАСТАЎЛЯЕЦЦА НА ДОМ.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Інстытут масавага завочнага навучання партактыва пры ЦК КП(б)Б

«ЦК ВКП(б) звяртае ўвагу ўсіх партыйных арганізацый на вялікае палітычнае і дзяржаўнае значэнне развіцця завочнага навучання і скарыстання радыё ў справе шырокай прапаганды ленінізма і гісторыі партыі, асабліва ў сельскагаспадарчых раёнах і на транспарце».

(З пастановы ЦК ВКП(б) ад 15 кастрычніка 1935 г.)

СЛУХАЙЦЕ

радыёлекцыі завочнай партвучобы ў САКАВІКУ 1936 г.
праз **Менскую** радыёстанцыю РВ-10.

ЧАС ПЕРАДАЧЫ:

Штодзенна (апрача 6, 12, 18, 24 і 30 сакавіка) з 19 г. 30 м. да 20 г. 30 м.

Павышаны курс лекцый па гісторыі ВКП(б) для завочнікаў партвучобы перадаецца 10, 11, 12, 15, 16, і 17 сакавіка днём, а 13 г. 00 м., да 14 г. 00 м.

ГІСТОРЫЯ ВКП(б)
Папулярны курс лекцый

5-III — Як большэвікі арганізавалі перамогу Вялікай пролетарскай рэвалюцыі (лекцыя 2).
11-III — Як большэвікі арганізавалі перамогу Вялікай пролетарскай рэвалюцыі (лекцыя 3).
23-III — Партыя ў першы перыяд пролетарскай дыктатуры.

ГІСТОРЫЯ ВКП(б)
Павышаны курс (перадаецца прыстасоўна да вучэбных канферэнцый завочнікаў інстытута).

Час перадачы: 13 г. 00 м. — 14 г. 00 м.
10 і 15 сакавіка — Партыя большэвікоў у першы перыяд пролетарскай дыктатуры.
11 і 16 сакавіка — Барацьба партыі з «левымі» комуністамі і трацкістамі ў перыяд Брэста.
12 і 17 сакавіка — Партыя большэвікоў — правадыр і арганізатар перамог на франтах грамадзянскай вайны.

ЛЕНІНІЗМ

4-III — Дыктатура пролетарыята як сродак пабудовы бясклясавага соцыялістычнага грамадства.
19-III — Аграрна-сялянскае пытанне ў буржуазна-дэмакратычнай і пролетарскай рэвалюцыях.

ПЫТАННІ ПРАГРАМЫ І СТАТУТА ВКП(б) І КОМІНТЭРНА

7-III — Комуністычны Інтэрнацыянал — штаб сусветнай пролетарскай рэвалюцыі.
14-III — Праграма Комуністычнага Інтэрнацыянала.
27-III — Наступленне фашызма і задачы барацьбы за адзінства рабочага класа супроць фашызма.
28-III — Задачы Комуністычнага Інтэрнацыянала ў сувязі з падрыхтоўкай імперыялістамі новай сусветнай вайны.

ПАЛІТЭКАНОМІЯ

10-III — Пагоня за прыбыткам, як асноўны стымул развіцця капіталізма. Сярэдні прыбытак і цана вытворчасці.
13-III — Развіццё крэдыту і банкі.
16-III — Зямельная рэнта і развіццё капіталізма ў сельскай гаспадарцы (лекцыя 1).
17-III — Зямельная рэнта і развіццё капіталізма ў сельскай гаспадарцы (лекцыя 2).

УВОДНЫЯ ЛЕКЦЫІ
к вывучэнню паасобных твораў Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна

3-III — Як вывучаць работу Леніна «Дзяржава і рэволюцыя».
26-III — Як вывучаць работу т. Сталіна «К пытанням аграрнай палітыкі ў СССР».

ПАЛІТЫКА ПАРТЫІ Ў ВЁСЦЫ І ПЫТАННІ СТАТУТА СЕЛЬГАСАРЦЕЛІ

1, 8, 15, 22 і 29 сакавіка.
Рэзерв — 2, 9, 20, 25, 27, 31 сакавіка.

Адказы на пісьмы і запытанні завочнікаў і радыёслухачоў слухайце 5, 15 і 25 сакавіка пасля лекцыі.

Лекцыі завочнай партвучобы **праз радыёстанцыю імя Комінтэрна (з Масквы)** слухайце штодзенна, апрача 6, 12, 18, 24 і 30, з 18 гадз. 30 мін. да 19 гадзін 30 м.

Таварышы завочнікі і радыёслухачы!

Слухайце лекцыі ў спецыяльна абсталяваных радыёаўдыторыях пры партгабінетах, чырвоных кутках і праз свае прыёмнікі і радыёкропкі.

Арганізуйце гурткі калектыўнага слухання і прапрацоўкі кожнага з перадаваемых інстытутам цыклаў радыёлекцый. Сваім радыёслухачам Інстытут аказвае дапамогу вуснай і пісьмовай кансультацыяй і вучэбнай літаратурай.

Пытанні, якія ўзнікаюць у сувязі з праслуханай Вамі лекцыяй і прапрацоўкай вучэбнай літаратуры, а таксама водзывы і заўвагі аб лекцыях накіроўвайце па адрасу:

г. Менск, вул. К.-Маркса, 47/30, БІМЗО.

ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

У аддзел аб'яў рэдакцыі званіце па тэл. 21-845

Уп. Галоўлітбела № К—45. Друкарня газеты «Звязда» Менск, Совецкая, 63. Тыраж 100.310.

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ